

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . .
Vidéken: . . . . .
Egy hóra . . . . .
Negyedévre . . . . .

Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

Hasznos munka — haszontalan lárma

Debrecen, június 9.

Messze a munkás magyar alföld, a kálásokat érlelő magyar haza rögeitől, távol az ország városainak iparától, kereskedelmétől, küzdelmeitől, politikai pártkörök partetjén és a pártvendéglők bortól, pezsgőtől nedves terítőjü asztalai mellett, sőt néha kávéházak feketéje mellett borzalmas, rémes, eget fenyegető, forradalmat hirdető nagy frázisok készülnek most napról-napra.

Ezen komoly, munkához szokott s a magyar ellenzék természetrajzát, újabb történelmét és legújabb cselekedeteit ismerő ember már meg sem ütközik. Ezek az urak így szokták ezt, cselekedjék. Annál kevesebb figyelmet érdemelnek most, amikor végre lármaikkal s a korcsmafalakat megszegyénítő mosdatlan szájaságukkal oda kerültek a hova valók, a korcsmaasztalok mellé, a magyar képviselőház rendelkezik néha olyan percekkel és órákkal is, amelyekben kötelességét teljesítheti: dolgozhatnak is.

Lármájuk, vad, sokszor a legjobb színelőzői képességekkel előadott műharagjuk. Ma sem többet érő, ma sem figyelemreméltóbb, mint akkor, amikor még a magyar országgyűlés házában verték a padokat, futták

a fütyölőket, nyomogatták az automobilszereket s közben a kondáknál is ritkaságszámba menő kifejezésekkel mutatták be az országnak a maguk igazi lényegét, amikor ezekben a saját üres, hazafias, becsületes elhatározásokra képtelen lelkiük nyilvánult meg.

Nem fontos ez urak handabandázása addig, amíg a maguk megszokott terén ordítanak, főm a fővárosban, az értekezleteken és pártkörökben meg a fehér asztal mellett, Hiszen tudjuk miért haragszanak. És emberileg meg is értjük. Mindig fáj a hatalmon kívül levőknek a más hatalma, hát még a letörteknek, akik egyszer már belekóstoltak. És ehhez a szegénytelen kellemetlenség, hogy lármaikkal közben a leghasznosabb dolgokat nélkülöz, sőt ellenükre csinálták meg. Ők fütyöltek és trombitáltak, a többiek pedig megteremtették egész sorát a lármaival folytatott hatalmi túlekedésben visszazoritott életbevágó törvényeknek: megalkották a két éves katonai szolgálatot, tíz évre megszüntették Magyarországot a védőerőjavaslatoktól. Egy törvényben szentesítették két új kulturintézménynek, a debreceni és pozsonyi egyetemek létesítését, megvalósították a katonai büntető és polgári büntető perrendtartást, megcsinálták a tisztviselők családi pótlékát, most kerül a sor a vár megyei tisztviselők statusrendezésére, a nyugdíjtörvényre és ha a képviselőház min-

den régen várt s elintézését kérő ügyet a „küzdő” ellenzék fütyölése ellenére is elintézt, a Ház asztalára kerül a választói jog reformjának dolga, bármiként akarja is azt az ellenzék megakadályozni — pedig úgy látszik azt akarja.

És a képviselőház többségét e hasznos, e becsületes, az egész ország javára szolgáló munkáért s Tisza István grófot azért, mert e munkára való alkalmat megteremtette, nevezi a fütyölőkkel, kereplőkkel, trombitákkal padveréssel és káromkodással gyerekesnyekket elkövető ellenzék hazaárulóknak s illeti a legocsmányabb jelzőkkel. A sajtóban pedig bolondító frázisokat dobálnak az utcára és egyenesen izgatják a lelkeket számítva a mindenkiben élő alacsonyabb szenvedélyekre, de sohasem szólva az észhez, a becsületes józan gondolkodáshoz.

Mert soha, egyetlen érvet, okos ellenvetést nem tett még a lármazó tábor soha. Hangos szóval lármat csinált eddig, rendet bontott, kárt csinált, szegényt hozott a nem zetre és a parlamentre, de soha érvei az igazságok, a tények ellen nem voltak. Diszkreditált álláspontjukat csak hangos torokkal, fütyöléssel tudták támogatni s az ellenfél szidalma és e lárma mögé rejtették hatalmi törekvéseiket.

Most is, amikor a választójog bekövetkezik, amikor bizonyos, hogy a sürgős ügyek elintézésével szabad ut van a választójogi

Szerelem.

Írta: M. Eöry Ilona.

Ma husz éve annak, hogy utoljára láttam az én egyetlen igaz barátomat. Baranszki Jaroslavot, Husz év óta se tudtam őt elfelejteni. Ösmeretségem, pajtásaim, cimboráim voltak azóta sokan, de barátom, akivel közöltük volna legbensőbb gondolatainkat, legrejtettebb érzelmeinket, egy se. Ezért nem tudtam én elfelejteni Jaroslavot, akivel fiatal-ságom szegényes éveit átálmodtam. Az álmok hoztak benniünket össze. Szegény Jaroslav! Ezekért az álmokért kellett neki meghálnia.

Az egyetem folyosóján találkoztam vele először. Egy tabesben elhalt férfi koponyáját tanulmányoztam a boncteremben, mikor a folyosón viharos éljenzést hallottam. Kínéztem az ajtón, első percben azt képzeltem, hogy valamelyik kedves professzort részestenenk ilyen zajos ovációban, de meglepődéssel láttam, hogy az éljenzés egy szelíd tekintetű szőke fiatal embernek szól, tőlem legfeljebb két évvel ha idősebb lehetett.

Ki ez? kérdeztem kíváncsian a kollegámtól.

Ez kedvesem? Hát nem ismered? Persze te még ujonc vagy az egyetemi polgárok között, el is felejtetem. Ez itt Baranszki Jaros-

slav, egy magyar-orosz-lengyel keverék. Az egyetemen a legnagyobb szociálista, anarchista és forradalmár. Őrizkedj tőle, ha nem akarod, hogy a fejedet lenyisszantsák valamikor. Mert hogy ezzel a lengyellel az fog történni, abban bizonyos vagyok. Különben szabad idejében a vegyészetet hallgatja.

Tizenkilenc éves voltam s egy csendes kis vidéki város alma meg körtefái közül kerülttem a fővárosba. Külsőségek után itéltem meg az embereket. Bizony én nem úgy képzeltem el a forradalmárokat, mint ahogy Baranszki Jaroslav kinézett. Elegáns, kékszemű fiú volt, olyan disztíngvált megjelenéssel, hogy inkább valami miniszteri tanácsos jólnevelt fiacskáját néztem volna ki belőle. És komolyan csak akkor hittem el kollegám szavait, mikor már bizalmas ismeretségben voltunk együtt. Mert a Jaroslav fanatizmusa engem is magával ragadott, úgy hogy a leglelkesebb híve lettem csakhamar. Tulcsapongó gondolatait, felforgató eszméit, gyilkos terveit megaranyozta, diszszugárral vonta be a cél: az összes, az egész emberiség boldogítása.

Igazi barátságunk mindamellert csak onnan datálódik, mikor körülbelül egy év múlva közös szobát béreltünk egy belvárosi kőkaszárnnyában. Nem volt egyetlenegy gondolata, egyetlenegy érzése, melyet velem ne

közölt volna. Még a kételyeit, az aggodalmait is, melyek néha elfogták, kiöntötte előttem.

Látod, te orvos vagy. Megmondhatnád nekem, mi az, ami engem ezen az uton víz lefelé? Hivatás? Ki vagyok jelölve a sorstól, hogy esztendőkkal, hónapokkal vagy csak napokkal előbbre vigyem az emberiség hajnalát? Volna egy titokzatos hatalom, amely még a létezés előtt kiválasztja céljaira az embert? És ha akarjuk, ha nem, ezt a célt szolgálunk kell az életünk vagy a boldogságunk árán is?

Vagy nincs semmi más a levegőben mint bacillus, az emberi testben pedig ideg és vér? S ez a keverék kalandor vér, a beteges idegrendszerem hajjt szüntelen arra, amerre megyek?

Lényegében ez az utolsó volt az igaz. A kalandor vér, a degenerált test. De minden nagy eszmének, nagy tettnek nem-e a degenerált test, nem-e a tulinomodott, hogy úgy mondjam, fölfelé elfajult szervezet volt szülője a világ kezdete óta? Minden rajongás többé-kevésbé örület, de Istenem, mi lenne a világ e nélkül az örület nélkül!

Különben ezek a kétségek csak elvélve emésztették barátomat. Nem csak hitt, de hinni is akart a maga hivatásában. Szegényes harmademeleti szobánk tele volt könyvtárakkal, amelyeket Ronvier, Marx, Gwen

Csépléseket elvállalok. Ehrenreich Sámuel
Arany János-u. 37.

reform számára, játékokat játszanak a parlament tekintélyével, de most már minél többet hallgatnak a választói jogról. Már van más jelszó, pihenhet addig a választói jog.

Becsületes, magyar érzésű polgárai e szerencsétlen hazának, akik dolgoznak, ne ugorjanak be e hasznót nem hajtó s csak hanggal bíró hitelét vesztett kártékony izgatónak. Nem ők azok, akikre egykor Tisza Kálmán mondta, hogy ha ellenzék nem volna, teremteni kellene. Nem, nem ők azok.

Szociális önszegély.

Közsegélyjárulék.

Kétezer esztendő óta egy tömör, de annál tartalmasabb szociális elv tör a gyakorlati megvalósulás felé az egész művelt emberiség életműködésében. Ez a velős elv: sirni a sirókkal, örvendezni az örvendezőkkal.

Nem így volt ez hajdan, amikor milliók sirtak és talán az az egy sem örvendett, akit az egyik szenedtek. Az az egy, vagy azok az egyek, akiknek oltárán a milliók áldozatul estek, mitsem éreztek ezeknek szenedéséből s talán nem is költői hyperbola, hogy a tenger az évezredek szenedéséről lett oly sós, s mi haszna volt? az az egy, vagy az egy-ek boldogok mégsem voltak, keserűürröm lett a gyöngyöző itallal teli serleg, aranypohárban is méregital; a milliók szenedéseinek véres könnye csurgott beléje. Szenedés lett az emberi nem legfőbb jellemvonása, ebből táplálkozott; kenyere itala, élvezete lett; minden törekvéséből kisarjadt ez a dúsan termő fa s gyümölcse elegendő volt nemcsak földi, hanem azontuli életére is, s annyira természetévé lett, hogy soha semmiben az emberi szív oly találékony nem volt, mint a szenedések világát — ezt a par excellence emberi milieut — a maga fölhalálta szenedések változatosságával is gyarapította. A költészet, a vallások, a történelem, az embernek egész belső világa mind-mind aránytalanul többet foglalkoznak a szegény emberi nem

szenedésével, majdnem azt mondanók nyomoruságával, ha ez sértő nem volna az Isten képmására, mint örömeivel, boldogságával. Bizony nem tévedés ez s nem tulzás, ha e plánétát elnevezték a „lakrimarum vallis”-nak, a siralmak völgyének. Ecce homo! Ime az ember!

De hála a Gondviselésnek, valamit mégis tanultunk mindebből. Sok évezredek szenedésétől, mint a vas a tüztől, át meg átitatva kifejlett erkölcsi ösztönünké vált: sirni tudni a siróval, s örvendeni az örvendezővel. S midőn kegyelettel s szívünkben élő örök tisztelttel gondolunk ma őseinkre, kik nyomorult barlanglakásukból kikelve annyi megfoghatatlan időközön át szenedtek, de le nem mondtak késő unokáiknak szebb jövőt remélni; s midőn ma poraikból termett józsi kenyerünket esszük, s aranyban gyöngyöző borunkat isszuk: nem feledkezünk meg arra is gondolni, hogy míg mi örvendünk, sokan vannak édes testvéreink még ma is, akik ezalatt sirnak s jajveszéknek. S odaadjuk nekik a megszegett kenyérnek felét, s megosztjuk velük a vidámító italt. — Egyetek testvéreink, hisz ez a mi testünk, mindnyájunké, az anyaföld adta, apáinknak pora; igyatok testvéreink, hisz ez a mi vérünk, mindnyájunké, az anyaföld adta, apáink vére ez s a mienk. — Megérzettük fájdalmatokat, éreztétek meg örömiüket. — Jogotok van hozzá.

Az emberi társaság ma egy szent szolidaris egységet alkot már, mint a testnek tagjai; millióknak baja egynek s az „egy”-eknek baja, s a kevesek öröme a sokaknak örömévé lesz. És az újkornak helyzete s morális ösztöne, öntudatos magára eszmélése az ókor önzésével, exkluzivitásával s rabszolgalelkiségével szemben.

S valamely állam annyiban tölti be az emberiség szolidaritása irányában a reá eső kötelességet, minél tökéletesebben tudja a maga körében intézményszerűen, bölcs tervszerűséggel s beosztással elérni, hogy a sirók száma a legkisebbre szálljon, s könnyeik ezeknek is szeretettel letöröltessenek. Szeretettel, azaz tettel. S mivel az államot polgárai teszik, nincs kétség benne, hogy valamely állam szociális s kulturális arravalóságát

polgárainak szociális s kulturális érzéke, érettsége s öntudatossága teszi.

Megrendítő elemi csapások sújtják úgy szólnán évente hazánk egyes vidékeit. Hol tűz, hol víz, hol földrengés tesz rémitő pusztítást emberi életben s vagyonban egyaránt s tesz ezeket meg ezeket egyszerre koldussá, sokszor földönfutóvá.

Majd mgindul a segítő akció. Jó elsőnek a fejedelem, azután a kormány, megmozdul nagynehezen az ország lakossága is s „könyöradományokkal”, táncvígalmakkal, matinékkal s több efféle módon igyekeznek az irgalmassági cselekedet sokszor kellemetlen terhét magáról lerázni. Hála érte s köszönet, ha még oly kevés is ez a veszett fejésének a nyelére. S pénz, pénz; nec ibi olet pecunia.

A mi korunkban azonban már az állami élet mai nagyarányu fejlettségéhez ez a szervezetlen, esetlegektől s emberi hangulatoktól függővé tett segélycsurranás s alamizsnálkodás sehogysem alkalmas. Az állam polgárainak szolidaritásából származó önszegélylyé kell a fölsegítést szervezni, melyhez minden egyes polgárnak aztán éppen azért, mert az állami organizmus munkálkodó, a közjavát szolgáló tagja volt, törvényileg biztosított joga van.

Ez pedig olyformán valósítható meg, ha a kormány egy állandó segélyalapot teremti, amelyből minden könyöradománygyűjtés nélkül részesülnek az elemi csapástól sújtottak megfelelő segítségben; nem irgalomból már, hanem állampolgári voltukból fakadó joguknál fogva.

Hogyan? Fizessen mindenki közvetlen adója után bizonyos percent szerint meghatározott járulék-összeget a közsegély javára. S ezt annál szívesebben fogjuk tenni, mert hisz elemi csapások mindnyájunkat érhetnek, s így ez az évente befizetett járulék-összeg nem lesz egyéb, mint az államnak fizetendő biztosítási díj az esetleg nekünk is járó segítség pedig jogos segítség elnyerésére. — Minden állampolgár hozzájárul tehát erejéhez képest nem nagy áldozattal mindnyájunknak támogatásához, ha elemi csapástól sújtatnánk, megkíméltünk a könyöradományokkal való megaláztatásoktól (Lásd Kecskemét) s a gya-

munkái töltöttek meg, úgy hogy a saját hagyományos orvosnövendék berendezésem, koponya stb. számára alig jutott hely. Az ágya felett pedig bizar ellentétképpen Guido Beni Krisztus feje mellett a boldogtalan Perovszkaja Zsófia arcképe függött, ami eleinte bántotta az izlésemet. De Jaroslav az ő szokott öntudatlanul fölényes hangján kereken megcáfolt.

Te tévedsz, mikor azt képzeld, hogy ez két ellentétes lélek volt. Mind a kettőnek az életét az emberiség szeretete irányította s e szeretetben föláldozták mindenüket. Nem csak életüket, hanem a férfi és nő természetes ösztöneit, a fiatalság mámorító szerelmes óráit, a legnagyobb, legnehezebb áldozatot hozták meggyőződésükért. Hogy a részleteknél eltérő vonások vannak! Ugyan ki keresi egy nagy műnél az ilyen csekélyégeket!

Jaroslav olyan befolyással volt reám, hogy komolyan nem is gondoltam vele vitatkozni. Ezt a sajátos rendíthetetlen bizalmat különben ugyszólván mindenki érezte irányában, aki közlőrl ismerte. Maga a házigazdánk, egy német származású negyven év körüli gépész mérnök, szintén rajongott a hozzá képest gyerekszámúba menő férfiert. Ez a mérnök, Springernek hívták, volt a harmadik a barátságban, csak hogy sokkal idősebb volt nálunk, minthogy amolyan igazán megértés fejlődhetett volna ki közöttünk. Hanem azért szerény vacsoránk elköltése után rendesen átmentünk a Springerék tágas, egyszerű ebédlőjébe, s ha most innen messziről

viSSzagondolok az elmúlt évekre, ezek az esték voltak legderűsebb, legnyugodtabb órák életünkben. A mérnök és Jaroslav rendszeren a kollektivizmusról vitatkoztak, Springerne egy jószágos, egyszerű asszonyka, valami varrnivalóval babrált, én meg hallgattam a kis Springer Lotti, akkortájt olyan tizenhét éves bakfis, ma a feleségem, zongorajátékát.

Tagadhatatlan, hogy volt valami csodálatos ellentétek a Chopin-ábrándok és a szobában elhangzó beszéd között. És mégis, Chopin és Jaroslav jól megfértek együtt. Barátom nagyon szerette a lány, andalgó szláv melódiákat, forrongó kedélye szinte lecsillapult tőlük.

Eközben pedig multak az évek. Jaroslav az utolsó évét végezte a József-műegyetemen én meg harmadéves orvosnövendék voltam. Megférőfiasodtunk mind a ketten. Különösen Jaroslav legalább 2—3 évvel többet mutatott koránál. Annyi bizonyos, hogy szép férfi számba ment. Inkább megkopplalta, de a nadrágja mindig vasalt, nyakkendője, cipője mindig kifogástalan volt. Pedig egyáltalában nem volt piperkőc. Inkább olyan vele született szolid elegancia, testének megbecsülése jellemelte őt, amelyet tanulni nem lehet. Bevalóm, hogy a nők engem Jaroslav mellett észre se vettek. Egyedül a kis Springer Lotti méltatott figyelmére, aki egyébként kárpótolta szememben az egész szép-nemet. Örültem szerelmes voltam bele, s ez a szerelem óvott meg, hogy valaha is féltékeny lettem volna Jaroslav barátomra. Igaz, hogy ő tulajdonké-

pen nem is sokat törődött a szerelemmel. A futó kalandokat gyűlölte, komolyan szeretni nem ért rá.

A mérnök, aki őt szobás lakást bérelt, amint a drágaság emelkedni kezdett, még egy szobáját kiadta. Ez udvari szoba volt, de kellemes, nyájas, napsugaras. Én ajánlottam el egyik kollegámnak. Fess, huszonkét éves barna lány volt ez az Anna, nem határozottan szép, de csupa ész és vidámság. A mérnökék csakhamar családtagnak tekintették őt, Jaroslav meg éppen hamar barátságot kötött vele, amiből nemsokára szerelem fejlődött. Ennek a szerelemnek a kifejlődését én ugyszólván észre se vettem. Akkortájt igen rossz híreket kaptam hazulról. Három nővérem volt, csinos derék lány mind, s kérőjük még se akadt. A legidősebbet ez előtt két évvel sikerült ugyan nagynehezen férjhez adni, hanem most az ura váratlanul elhalt, ő meg szegényke egy kis pólyás gyerekekkel visszakerült a szülői házba. A havi gázsím nagyon lepadt, úgy hogy leckeórák után kellett néz-nem, s így reggeltől estig egy percnyi szabad időm se volt. Amint egy este egy kilenc óra tájban haza jutottam, meglepetésemre ott találtam Annát és Jaroslavot a szobában. Mikor meglátták zavaromat, hangosan felnevettek. Aztán Jaroslav felállott és elmosolyodva mondta:

„János, bemutatom neked a feleségemet. Most még csak a szerelem köt bennünket össze, de mihelyt önálló ember leszek, az anyakönyvvezető is.”

Tisztelettel értesitem Debreczen közönségét, hogy a szegedi hírneves Branswetter órás cégtől, hol tanultam és 12 évig a legszakértőbb tudást igénylő munkák készítője voltam, kiléptem és itt helyben óra- és ékszerüzletet nyitottam. Ugy új óráim, mint műhelyemből kikerült javítások különös gondnal, minden helyzetben lesznek regulázva. — Uj órákért 10 évi javításokért 5 évi jótállás. Csapó- és Vár-utca sarok.

Pigniczky István
chronometer és műórák.

kori gyűjtési zaklatásoktól egyaránt, s fizetni fognak azok is, kik különben ilyen célra soha egy fillért sem áldoznak, bár szükség esetén a más áldozatát elfogadják.

Modern állami életben csak ez a rendszeres, s szervesen, intézményesen az állam életműködésébe belenőtt segítség-nyújtás méltó úgy az állampolgárhoz, mint az államhoz. Mindnyájan egymásért, az egyik a milliókért s a milliók az egyikért. Ez irányban fejlődik ki a szociális állam, melyben nincs kommunizmus, nincs falanszter, hanem van egyéniség s van egység... Mi s az állam egy vagyunk, együtt sirunk, együtt örvendünk.

Csak annyit teszek még hozzá, hogy az úgynevezett agglégény-adó ez önszegély-adónak a keretébe igen szépen beleilleszthető. S ennek az agglégények maguk fognak legjobban örülni, mert így legalább alkalmuk lesz embertársaiknak is valamiképp javára lehetni.

Vajha illetékes helyen e gondolatot megvizsgálnék s neki egészséges testet adnának, hogy ezzel is fogyna szenvedésünk s erősödjék a kultúra fényén s melegén az ember békessége.

Philippus.

Tanulótársak bankja.

Levél Nagyszebenből.

Kardos Albert dr. főreáliskolai igazgató a Debreczeni Független Ujság hasábjain nemrégiben a tanulótársak szövetségének szép eszméjét pendítette meg. Cikke egy messze idegenbe, nemzetiségi vidékre elszármazott debreczeni emberről visszhangra talált. Ez a férfi Medgyesy Károly dr. a cikkre több cikket küldött be hozzánk, amelyekben egy tanulótársaság bankjának eszméje mellett küzd s e cikkekben rámutat, hogy a nemzetiségi bankok mennyit áldoznak iskolai célokra. Fejtegetéseit folytatja az alábbiakban.

Mielőtt a nagyszebeni földhitelintézetéről és a nagyszebeni általános takarékpénztáráról, a szászoknak ezen két legnagyobb pénzügyintézetéről bővebben szólnánk, bevezetésül

Igy tultam meg barátom döntő lépését, amely szintén egyik okozója volt későbbi öngyilkosságának. Bevallom, sohase helveseltem bensőmben ezt a tettét. Nem mintha Anna ellen lett volna kifogásom, eszes és mélyérzésű nőnek tudtam őt, a társadalmi szokások se bántottak, őh ezek legkevésbé! Hanem amint én láttam, Jaroslav szerelme nem volt olyan erős, amely egész életre elégséges legyen. És ezt egyszer szóba is hoztam előtte. Ő nyugodtan, elgondolkozva felelt: „Igaz, hogy nem vagyok Annába szerelmes valami emészítő szenvedéllyel, de én azt hiszem, ez nem is szükséges, mikor az ember feleséget választ. Én nekem pedig feleség kell. Neked megvallom, hogy az utóbbi időben zavart és akadályozott munkámban a szerelem hiánya, bár inkább fiziológiai okokból, mint lelki szükségéből. Tudtam, hogy teljes munkaerőmet csak mint házasság ember nyerném vissza. De hogy házassághoz én meg? Keresni még nem keresek, a szüleitől örökölt kis vagyon magamnak is alig elég. De eltekintve ettől, ki csatolná életét, melyik leány vagy asszony egy magamfajta világ-felforgatóhoz. És ha akadna is egy a száz ezrek között, nem bénitana-e meg minden munkámban az a gond, hogy a feleségem s az esetleges gyerekek egzisztenciájáról én tartozom gondoskodni. Annánál ezek az akadályok mind megemmisülnek. Okos, becsületes asszony, aki szeret engem és bizik bennem. A terveimet, életcélokat is ösmeri és teljesen egyetért velem. S ha valamikor úgy esne, hogy özvegyen marad. — mert a katonának háboru előtt mindenre kell gon-

csakis az 1910. évi tiszta nyereségről szólnunk:

A földhitelintézet 1910. évi tiszta nyereségéből fordított

1. 50% a tartalékalapra 140.983 korona 47 fillér,

2. 10% jutalékra (tantiéme) 28.196 kor. 96 fillér,

3. 10% a szász mezőgazdasági egyesületnek adatott 28.196 kor. 96 fillér szabad rendelkezésre,

4. 30% jótékony célokra fordított 84.590 kor. 08 fillér összegben.

A tiszta nyereség e szerint 281.966 kor. 93 fillér volt. A 4. pont alatti 84.590 kor. 08 fillérből az ev. luth. egyházak, beleértve a nagyszebenit is, kaptak 45.900 koronát, a különböző helyeken levő szász nőegyesületek 3400 koronát, a mezőgazdasági egyesület 15.000 koronát (a 3. pont alatti 10%-al tehát összesen 38.196 kor. 96 fillért kapott a mezőgazdaság), az iparosság javára fordítottak 3000 koronát, a kereskedők javára 900 kor. t s a mindezek javára szolgáló közlekedés javítására 3300 koronát, a város-szépítő egyesületnek adtak 1000 koronát. Az igazgatóság rendelkezésére maradt 5340 koronát tanulmányi ösztöndíjakra; különböző szász egyesületeknek, melyek a szórakozást, a tudományt, az emberiség javát viszik előbbre, adták a többi.

Mindezek felül adtak a Kecskeméten földrendést szenvedett intézeti adósoknak 5000 koronát, a nem intézeti adósoknak 200 koronát. Az összeg tehát, amelyek egy évben közhasznú és jótékony célokra fordítottak, kitesz 117.986 korona 77 fillért.

Míg a földhitelintézet alapszabályai szerint tiszta jövedelmének 40%-át, addig a „Sparkassa“ 50%-át fordítja kulturális és jótékony célokra.

A „Sparkassa“ 1910. évi tiszta nyeresége 298.897 korona 12 fillért tett ki. Ebből a tartalék-alapra 149.440 koronát fordítottak. A többiből az ev. luth. egyház 80.900 koronát kapott iskolákra és egyebekre; az önálló iparosok, tanulók és segédek céljára 11.150 koronát, a kereskedők javára 1200 koronát, a mezőgazdaság javára 5500 koronát fordítottak. A szász nőegyesületeknek összesen

4800 koronát, a róm. kath. elemi iskolai tanítóknak 400 koronát; iskolai könyvekre vásárlás és nemzetiségi különbség nélkül 307 kor. 12 fillért fordítottak.

A hároméves női felsőkereskedelmi iskolákról.

Uj modern irányok.

Általános igazság az, hogy a gyakorlati iskoláknak folyton kölcsönhatásban kell állniuk az élettel; irányításuknál mindig figyelemmel kell lenni arra, hogy mit kíván e fontos tényező; meg kell hallanunk és meg kell hallgatnunk korunk élénken lüktető szívverését és nem ellenére, hanem segítségével kell cselekednünk, belőle merítve irányt és lelkesedést.

Ha korunkat és korunk tanügyi kiválmaidat elfogulatlanul mérlegeljük, azt találjuk, hogy nemzedékünknek feltétlenül szüksége van olyan iskolákra, amelyek közvetlenül az élet számára nevelnek és készítenek elő.

Tallózva közoktatásunk mezején, tekintésünk egy rövidke szemlét az egyéves női tanfolyamok szervezetén. Az 1891. évi március hó 15-én, valamint az 1911. év július közepén kiadott tervezet alapján a miniszter ezt az intézményt az alsófokú kereskedelmi iskolákkal párhuzamosaknak minősítette. Akár a régi, akár az új szervezetet vizsgáljuk is, minden egyik esetben kritikaképpen e tanfolyamokra azt mondhatjuk, hogy nem felelnek, nem felelhetnek meg az élet igényeinek.

Megnehezedett az élet sora különösen egy évtized óta, amely változás minden utvonalon a legszembetűnőbben érezteti hatását. A mindennapi élet emegyszólván transzformációja folytán, az élet harcának megvívásában ott találjuk a nőt is a férfi oldalán. A nő-nem sorsa a férfival és a társadalommal szorosán összefonódott és ép ezért a társadalom, hol itt, hol amott igyekezett a nő-nem nevelésének oltárt emelni. Oltárt emelt a társadalom a nő-nem számára azért, hogy egyrészt meg hozza a művelődésnek a kellő áldozatot, másrészt az élet felette súlyos

ösmertette velem. Bűnnek tartotta volna engem belevonni azokba az eszmékbe, amelyeket ő maga vallott.

Kitavaszkodtunk ismét. Egy enyhe áprilisi napon, ha jól emlékszem, mindjárt husvét után, Jaroslav megszólított:

„Ma van egy kis szabad időm, mit szólnál hozzá, ha kimennék a szigetre rántott csirkét ebédelni. Annát már hívtam, de ő most rettenetesen „készül.“ Így hát minden reménységem benned összpontosul.“

Itt megállok egy percre elmélkedni. Mert igazán megdöbbenő, hogy milyen kicsiségeken mulik sokszor az ember élete. Ha én akkor azt felelem Jaroslavnak, hogy elrontottam a gyomromat, nem óhajtok rántott csirkét enni, ma talán élne, tán köztiszteltben álló polgár és családapa lenne, tán börtönben ülne, de élne. De nem, az étvágyam és a kedélyem kitűnő volt, a korai rántott csirke még inkább felvillanyozott és nem telt bele tiz perc már utban voltunk a szigetre. S ezzel együtt egy új fejezet, az utolsó kezdődött szegény barátom életében.

Amint elhelyezkedtünk a propelleren, ve-lünk szemben egy fiatal, világos drappszi ruhát viselő hölgy ült le. Nekem bizony fel se tűnt volna, ha észre nem veszem, hogy Jaroslav, szokása ellenére, tekintetét állandóan rajta pihenteti. Láttam, hogy a nőcske kipirosodik a fátyol alatt ettől a makacs nézéstől és megpróbáltam a barátom figyelmét másra terelni. Hanem egy-két szórakozott felelet után a Jaroslav pillantása újból ott pihent simogatólag a drappruhás hölgy alakján.

Fehérneműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít **FEUERSTEIN**

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota). Arany János-utca 15. sz. mosó intézete Piacz utca 62.

terheinek elviselésében, megfelelő megosztásában a férfi oldala mellé méltó segítő társat adjon.

A nőket főképpen a kereskedelmi pályákon látjuk feltűnni, ahol eddigelé az egyszerűbb kivánalmaknak minden tekintetben megfelelték. Minthogy azonban az élet mindig fokozottabb igényekkel és kivánalmakkal lép fel, a nők kereskedelmi kiképzését célzó egyéves tanfolyamok, esetleg féléves gyakorlati kurzusok, nem felelhetnek meg igazán a rendeltetésüknek; nem felelhetnek meg pedig azért, mert a gyakorlati-, a kereskedelmi studiumok köréből csak parányit, csupán csak izelítőt adnak. Nagyon sokan azonban az anyagi javak hiánya miatt képtelenek arra, hogy leánygyermeküket a három éves női kereskedelmi iskolába adják. A szegényebb szülők mindenesetre kénytelenek beérni az egyéves tanfolyam nyújtotta előnnyel. Az esetleg szegényebb szülő, akkor, ha nem bírja fedezni a három éves iskola által követelt anyagi szükségleteket, leányát az egyéves tanfolyamra adva, mégis talál gyermekében megfelelő kenyérkeresőt, illetőleg olyant, aki az esetleges inséget, a nehéz anyagi helyzetet valamiképpen enyhítheti, javíthatja. Hiszen csak Németországból a szomszédos Ausztriából kell venni e tekintetben a példát, ott az egyéves tanfolyamokat elvégzett leányok az áruüzletekbe kerülve többnyire mint kiszolgáló személyzetet keresik meg kenyerüket. Ez sem lealacsonyító, ha valaki a munkát akarja vallani élete céljának.

Ellenben azok, akik három éven keresztül tanulják a gyakorlati közgazdasági ismereteket, könnyű szerrel nyerhetnének alkalmazást bankházakban, avagy áruüzletekben, mint olyanok, akikre fontosabb munka elvégzését bízják.

Fejlesztetni kell tehát a női-nem kereskedelmi kiképzetésére szolgáló intézményeket, nem szabad ezeket alsófokú jellegükben meghagyni, hanem középfokú intézetekké kell átalakítani, olyanná, mint a hároméves felsőkereskedelmi iskolák.

Ma a feminizmus elvei jutnak el a művelt népek minden rétegébe és e hirdetett elvek alapján általános hitté válik e két igazság: legyen a nő művelt és emellett a kenyérkeresetre is teljesen megfelelő.

Ezt a kis epizódot hamar elfelejtettem volna, ha Jaroslav másnap meg nem szólít: Nem megyünk ki a szigetre megint?

Meg voltam lepődve, és miután tényleg dolgom volt, kitérőleg feleltem.

Jó, felelte nyugodtan, akkor hát magam megyek. És kiment. Eleinte délelőtt, aztán délután is. S attól a perctől fogva, hogy valami elejtett virág vagy zsebkendő utján bemutatkozott a drappruhás hölgynek, minden gondolatát ez az asszony foglalta el. Munkája szünetelt, Annát, a mérnökéket; sőt engem is valósággal került, bármennyire óvakodtunk attól, hogy megváltozott magaviseletére célzást tegyünk. Oda tehettem a szivemre a kezemet, hogy sohase szerettem őt úgy mint ebben az időben. Az én szememben nem volt más az ő végzetes szenvedélye, mint valami betegség, amelyet megkap az ember anélkül, hogy tudná, hol és miért. És ugyancsak a fátum sodorta magával az asszonyt is. Amint később érdeklődni kezdtem iránta, megtudtam, hogy zárkózott, kissé gögös és excentrikus nő volt, egy jómódu ügyvéd felesége.

Mi hajtotta ezt az asszonyt Jaroslav felé, aki az ő szemében még sem volt más mint egy kalandosvérű, regényes diák? Sokat gondolkoztam ezen, s azt hiszem igazam van, mikor azt a teoriát vallom, hogy kölcsönös szenvedélyek csupán egyfajta emberek között keletkezhetnek, természetesen ide nem értve a sablonos szerelmeket, vagy egyes kivételeket.

Jaroslav és a kedvese, mert az asszony csakhamar kedvese lett neki, megdöbbenő

Ime Debreczen, Pozsony, Marosvásárhely, majd ezek után az ország fővárosa Budapest valóban megértették a modern kor intő szavait. E helyeken ezelőtt három esztendővel már megnyílt a hároméves női felső kereskedelmi első évfolyama. (Budapestben csak fakultative felsőbb leányiskolával kapcsolatban) úgy hogy e négy helyen most június hó folyamán tesznek a leány növendékek érettségi vizsgálatot.

Eme iskolát valóban az élet teremtette meg, a közszükséglet szülte. Csak épen most, amidőn kezdő illetőleg fejlődő korát éri ez az intézmény, kellene a Miniszteriumnak eme iskolafaj szaporítását korlátozni. — Mivel pedig mindig azt hangoztatjuk, hogy a felállított elméletek után vizsgáljuk a gyakorlati élet által az intézményre tett hatást, a Miniszteriumnak ép eme iskolatípusnál kellene most a várakozó, a szemlélő álláspontra helyezkedni.

Egy új női felső kereskedelmi iskolát, amely az idén nyílt meg Kolozsvárott a Marianumban, nem említettem szánt szándékkal. Tudvalevő, hogy itt, ebben az intézetben apácák tanítanak. A női felső kereskedelmi iskolában tudvalevőleg a gyakorlati ismereteket, a gazdasági élet rideg valóságait kell a tanulók elé varázsolni. Kérdelem, vajon az apácák és ehhez hasonló tanító alkalmazottak, akik a rend szabályai szerint bizony csak benn a kolostor falai között kell, hogy éljenek, taníthatják-e intenzíven, produktíven ép ezeket a tárgyakat? Természetes, hogy nem!

Most tehát a Miniszteriumnak, ha eme iskolánem révén szociális missziót akar teljesíteni; ha azt akarja, hogy itt eme kellő képesítéssel bíró tanárok vezetése alatt álló leány növendékek igazi gyakorlati ismeretekkel telítve hagyják el az intézetet és az élet sokat kívánó küzdelmes porondján helyeiket tényleg megállják, egyelőre az iskolák számát szaporítani teljesen felesleges. Őt esztendő múltán tán szükség lesz a hároméves női kereskedelmi iskolák számának növelésére, akkor tán a gazdasági élet fellendülése ezt megkívánja, ma azonban ezt tenni nem szabad. Az iskolák számának növelése e tekintetben, teljesen az intézmény kárára válna.

A szülők tehát, akik nemsokára azon

hasonlatosságot mutattak, amint együtt járkáltak a sziget vadregényes utain. Mindkettő elegáns, magas alak volt, szőke hajzattal, világos, rózsaszínnel árnyalt bőrrel, élénk, piros ajkakkal és lágy, szerelmes tekintetű kékeszürke szempárral. Végül pedig, ami már bebizonyított anatómiai hasonlatosságot jelent, mind a kettőnek kezén, a mutató ujj hosszabb volt a gyűrűs ujjnál. Ez a fajbéli összetalálkozás, a testnek sajátos vonzereje kapcsolta őket össze. S ez a kapocs erősebb a lelkinél is. Anna megértette őt szellemileg, gondolataik, törekvéseik harmonizáltak, a másik idegen volt az ő világában mindig, egy kényelemben nőtt, gondosan ápolt virághoz hasonló, aki minden erejével arra törekedett, hogy kedvesét visszatartsa a szocialista eszmék közül s kiragadja eddigi köréből, amivel nemcsak szerelmi boldogságukat, hanem a szeretett férfi jövőjét is kockáztatva látta.

És Jaroslav az utóbbit választotta, kinek lelke idegen, de teste azonos volt az övével. Boldog pedig nem lett egyikkel sem. Ha az Anna lelke s asszony külseje egy személyben összpontosult volna, akkor semmiféle bonyodalom nem állott volna be. Így azonban az állandó szerelmi mámorok, az Anna iránt vállalt kötelezettség, közelgő galicjai útja, olyan lelkiállapotba sodorták szegény barátomat, mely az örülettel volt határos.

Ilyen körülmények között értük el a júliust. Jaroslavnak kezei közt volt a diplomája, a szigorlaton én is túl voltam, mehetünk volna ki jobbra, ki balra. Még se gondoltunk egyenesen az utazásra. Jaroslav az asz-

gondolkodnak, hogy a négy polgárit elvégzett leányaikat hova, melyik iskolába adják, helyesen cselekszenek akkor, ha a gyermekeik jövőjét, javát szem előtt tartva a hároméves női kereskedelmi iskolát választják gyermekeik részére.

László Béla, felső ker. isk. tanár.

A házszabályrevízió

A botrányhősök újra a Házban

A képviselőház ülése.

A fűtőlősök ma is fölvonultak a képviselőházba, hogy elnöki rendelkezésre és rendőri kísérettel ismét kivonuljanak.

Amikor ismét csend lett, a képviselőház folytatta áldásos munkáját. A munkapártnak az obstrukció leküzdésére irányuló akciója a házszabályok kiűzésén álló revíziójával véget ért. A házszabályrevíziós indítványt ma indokolta meg annak előterjesztője, **Vadász Lipót**, akinek a beszéde parlamenti eseményszámába ment. Érvekben és szónoki erőben egyaránt kiváló beszédében talán a legnagyobb hatást az keltette, amikor idézte **Apponyi** Albertnek koalíciós miniszter korában tartott beszédét, melyben Apponyi azt hangoztatta, hogy ha a házszabályrevíziót maga a parlament meg nem csinálja, úgy egész bizonyosan új novembr 18-ika következik, a melynek azonban a nemzet tapsolni fog. A munkapárti képviselők az idézet hallatára szinte egyhanguan így kiáltottak fel:

— A jóslat bevált! Apponyinak igaza volt!

Kimutatta **Vadász Lipót** azt is, hogy valamennyi vezető koalíciós államférfiu, köztük **Justh Gyula** is, annak idején amellet kardoskodott, hogy a közös ügyek elintézése

szonya miatt, én Anna miatt, Szegény leány is megszerezte az olyan régen várt doktori diplomát, ami felett jelenlegi helyzetében semmi örömet nem tudott érezni. Tölem telhetőleg vigasztaltam, százszor is elismételve, hogy Jaroslav szereti őt és mihelyt teheti, nőül is fogja venni. Kinosan, gyötörődve nevetett. És maga János azt hiszi, hogy én azon sirok, hogy elvesz-e Jaroslav vagy se? Nem voltam-é, nem vagyok-é most is a felesége, míg csak nyíltan a szemembe nem mondja, hogy mehetek? Nem, nem ez az én bajom. S ha nem biztatna az a remény, hogy visszatér hozzám, tán nem is tudnám elviselni az életemet...

Bevallom, engem is ez a remény tartott fenn. Azzal biztattam magamat, hogy ez csak átmeneti idő barátom életében. Hiszen ő maga is többször hangoztatta, hogy Annának tett ígéretét befogja váltani. Ilyen módon az időre bízom a helyzet megoldását. Hanem sajnos, egy kérésselhetetlen harmadik beleavatkozott számításaimba. Egy napon Annát a szokottnál is feldultabb lelkiállapotban találtam. Kérdőzködésemmre szenvedélyes kitöréssel felelt: „Nézzem meg engem János. Nem látja, mivé lett az alakom? Más állapotban vagyok négy és fél hónap óta! Titkoltam mostanig, mert ugyan hogy is állhat egy eldobott asszony ilyesmivel a kedvese elébe? Vártam mindig, hogy Jaroslav visszatér hozzám, vártam és titkolóztam s orvos létemre fűztem magam amennyire bírtam. De most már nem titkolhatom tovább! János, ha Istent ösmer, beszéljen Jaroslavval! Nem kérek semmi mást tőle, mint

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereshedőnél, Debreczen, Rossuth-u 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

a szigorított házszabályok hatálya alól ki ne véssenek. Apponyi kijelentette, hogy ez határozott nemzeti érdek. A munkapárt most reparálni fogja ezt a mulasztást.

A mai képviselőházi eseményekről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Az ellenzék bevonulása.

Féltiz órákor vonultak be az ellenzékiek az ülésterembe. A kizártak közül azonban csak öten. Így akarják decentralizálni Pavlik rendőrfelügyelő munkáját. Ha a kizárt ötöt kivezette, azok helyét megint őt kizárt foglalja el s így a kivezetés munkája eltart-hat délig. Tisza Istvánt egymásután keresik fel párthivei és vele hosszasan tanácskoznak.

Megújult botrányok.

Féltizenegykor lépett a terembe Tisza István gróf elnök. Amint az elnöki emelvényen felhaladt és az elnöki szék előtt megjelent, az ellenzéki képviselők felugrottak a helyeikről és megújultak ismét a botrányok. Őrült kavargás, szörnyű zenebona támadt, sipok, trombiták kezdtek zugni, harsogni. Az ellenzékiek torkuk szakadtából szidalmazták Tiszát.

A borzasztó erővel kitért láрма hallatára a kizárt képviselők, akik a folyosón tartózkodtak, Justh Gyulának és gróf Károlyi Mihálynak vezetésével ellenállhatatlan erővel betörték a baloldali bejáraton az ülésterembe. A teremszolgák képtelenek voltak őket feltartóztatni. A kizárt képviselők vad iramban elfoglalták helyeiket. Sipot, trombitát vettek elő és együtt sipoltak, trombitáltak a ki nem zárt képviselőkkel. Vad fürgeteggé kavardott össze a zenebona.

Gróf Károlyi Mihály, Justh Gyula, Szmrecsányi György, Gál Sándor, Mezőssy Béla, Bizony Ákos, gróf Batthány Pál, báró Mannsdorf Géza, Hock János, Huszár Károly, Haller István magukból kikelve ütötték a padot és lázasan kiáltották Tisza felé:

— Itt nem lesz tárgyalás!

Tisza István ismét jegyez, majd feláll és az ülést felfüggeszti.

egy kis részvétet és szeretetet magam és a gyermeke számára. Ne legyek egvedül, elhagyatva ebben a nehéz időben, amely kétszeresen nehéz azoknak akik házasságon kívül szerettek."

Mintha villámcsapás ért volna, úgy hallgattam a leány szavait. Itt most már csakugyan nincs halogatni való idő. Amint barátom este hazakerült, azonnal tudtára adtam neki az Anna állapotát. Megrendült. Pár percig üres szemekkel nézett a levegőbe, majd meg-megremegő hangon ismételte: Szegény Anna, szegény Anna... Dacára, hogy megtehető késő volt, mindjárt át is ment hozzá. Engem is magával vitt. Szegény leány könnyezett a boldogságtól amint Jaroslav szerető gondosságától érezte magát körülveve, pedig milyen szerelemküli, milyen tulzottan udvarias volt ez a figyelem. A kezeit megosókotha, de az ajkát nem.

Éjjel után tértünk aludni. Azaz inkább csak feküdni, mert aludni egyikünk sem tudott. Egész éjjel hallottam a Jaroslav nyugtalan, ideges forgolódását az ágyban. Másnapra kelve, mindamellettt elég nyugodtnak látszott. Megkért, hogy legyek egész nap Annával, mert ő ma néhány halaszthatatlan dolgot akarja elintézni. Némán szorítottunk kezét egymással. Nem is láttam őt viszont, csak este kilenc óra tájban. A folyosóról behallatszottak léptei a szobába s én elibe siettem. Nagyon halvány volt. A szeme fátyolozott, lágy tekintetéről, a meg-megrebbenő pilláiról megismertem, hogy a kedvesétől jön. Beszélni akartam vele, de csak intett, hogy menjek Annához, pár perc múlva ő is követni fog. Szorongó szível töltöttük el

Kivezetések.

Tizenegy órákor bevonul Pavlik rendőrfelügyelő 120 rendőrrel, majd Jankovich főterembiztos felolvassa egy csomó ellenzéki képviselő nevét. Justh Gyula, Holló, Polónyi Géza, Héderváry Lehel, Thaly Ferenc, Vertán Etele, Papp Zoltán, Bernát Béla, Ivánka Imre, Zlinszky István, Rákosi Viktor, Malatinszky György, Ostffy Lajos, Maczky Emil, Justh János, Kállay Ullrik, Károlyi Mihály gróf, Palugyay Mór, Károlyi József gróf, Haller István, Horváth József, Bizony Ákos, Kelemen Béla, gróf Benyovszky Mór, Mezőssy Béla, Szmrecsányi György, Urmánczy Nándor, Zboray Miklós, Barabás Béla, Huszár Károly, Gál Sándor, Eszterházy Mihály gróf, Preszly Elemér, Horváth Gyula, akiket lelkes éljenzéssel és tapsal kísért a benmaradt ellenzék. Pavlik rendőrfelügyelő erre kivezényelte a rendőrséget. Az ellenzék Apponyi Albert vezetésével kivonult. Ráth Endre azonban nem ment. A munkapártiak meglepetve látják, hogy Ráth benmaradt. Muzsa, Jaczkó Pál ismét bejön Ráthért, aki engedett a kapacitálásnak s ezzel a szóval ment ki: Csak azt akartam megmondani Tiszának, hogy gazember. (A munkapárt zalos közbekiáltásokat tett.)

A rendes ülés.

Pontban féltizenkét órákor belép a terembe Tisza István gróf. Éljenzés taps fogadta. Az elnök megrázza a csengőt, a szokásos formások között megnyitja az ülést, majd a következőket mondja:

— Tisztelt Ház! Tegnap sajnálatomra az ülés elején ismét olyan rendezavarás fordult elő, melyet véleményem szerint sürgős intézkedés nélkül nem hagyhatunk, ennél fogva jelentést kell tennem a tisztelt Háznak. Javaslatom az, hogy méltóztassék az ülésen rendetlenkedő képviselőket (itt felsorolja a mai napon kivezetett képviselők neveit) a mentelmi bizottság elé utasítani azzal a hozzáadással, hogy a bizottság huszonnégy óra alatt terjessze elő jelentését ügyekben. (Általános helyeslés.) Ilyen értelemben mondom ki a határozatot.

Jelentem továbbá, hogy Justh Gyula

egy félóra hosszat Annával. Egyszerre erős lövés rázta meg az ajtónkat, s még fel sem ocsudtunk rémületünkből, mikor a Springerék kis szolgálója sikoltva rohant be.

— Anna kisasszony, hamar tessenek jönni, az urfi, a Jaroslav ur — tovább nem tudta folytatni, hangja elfúlt a zokogástól. Anna, aki bámulatosan hősiessé viselte magát, s én részesítettük az első segélyben. Springer a legelső sebészeket hívatta a beteg ágyához, de azok is csak azt mondták, amit én azonnal láttam, hogy tudniillik már csak pár órája van hátra.

A halála előtt magához tért. Intett, hogy négy szemközt akar velem beszélni.

Semmi se hasonlítható ahhoz a fájdalomhoz, amivel utolsó szavait hallgattam.

— Nem tehettem mást János. Az én lelki állapotom a sok egymással ellentétes értelem között az örülésbe vitt. A becsület azt parancsolta, hogy foglaljam el lemergi állásomat, vegyem el Annát, s kövessem elvtársaimat. A vérem meg azt mondta, hogy mit ér nekem minden, becsület, kötelesség, felelőség, ha az én szerelmes asszonyomtól el kell válni... Nem, János, ne sajnáls, számomra ez az egyetlen megoldás. Az a gondolat, hogy az én párom vágyódik utánam, vagy az az iszonyu föltevés, hogy majd más karjaiban lel vigasztalást, ha százszor elutaztam volna is, újból visszahoztak volna ide, hozzá.

Vér buggyant fel az ajkai között. Tovább nem bírt beszélni. Gondolatai összezavarodtak. Egy óra múlva halott volt.

Egy óra múlva halott volt.

tak, az agónia megkezdődött.

írásban bejelentette mentelmi jogának rendőri kivezetés által két ízben történt megsértését. E bejelentés a házszabályok 188. §-a alapján vita nélkül a mentelmi bizottsághoz utasítandó.

Hegedüs Loránt előadó a pénzügyi bizottság jelentését terjeszti elő a tisztviselők családi pótlékáról szóló törvényjavaslat tárgyában és kéri a sürgősség kimondását, a mit a Ház el is határoz.

Teleszky János pénzügyminiszter be-terjeszti a Kecskemét városának adandó rendkívüli államsegélyről szóló törvényjavaslatokat. (Helyeslés.)

Tisza István gróf elnök: Kiss Ernő képviselő a napirend előtt való felszólalásra kért és kapott tőlem engedélyt. (Halljuk! Halljuk.)

A munkapárti képviselők és Kovács Gyula.

Kiss Ernő: A tegnapi sajnálatos eseményekről és a megtörtént merényletről a lapok kivétel nélkül megemlékeznek, de legnagyobb részük olyan beállításban hozza az eseményeket, mintha mi a munkapárti oldalon akik, sajnos, későn rohantunk oda, hogy visszatartsuk őt végzetes elhatározásában, Kovács Gyulát akkor is ütöttük és rugdaltuk volna, mikor már halott volt és csak az ellenzéki újságírók felhívására hagytuk volna abba az ütlegetést. Ez ellen a tendenciózus és a valóságnak meg nem felelő beállítás ellen a magam és érdekelt képviselőtársaim nevében a leghatározottabban titakozom. Ezután elmondja hűen a tegnapi nap véres eseményeinek lefolyását, végül így fejezi be:

— Mi igen is hajlandók vagyunk a férfiu leszámolás minden módjára bárkivel szemben, de az ellen, hogy sebesülte bántalmazzuk, a leghatározottabban tiltakozunk.

Tisza István gróf elnök: Napirend előtt való felszólalás nem tárgya határozathozatalnak, tehát az ügy fölött napirendre térünk.

A házszabályrevízió.

Következik a napirend: A polgári perrendtartás életbeléptetéséről szóló javaslat harmadik olvasása és a tengerészeti bírászkodás reformjának tárgyalása.

Vadász Lipót hosszasan indokolja a házszabály revízió tárgyában bejegyzett indítványát. A koalíció is megcsinálta a házszabály revíziót, hogy a Ház munkaképességét biztosítsa. Szólv ugyanezt az álláspontot képviseli most, mint annak idején a koalíció is cselekedett. Justh Gyula volt az, aki annak idején különösen hangoztatta a házszabályrevízió szükségességét. De hangoztatták ezt Andrassy, Apponyi és Wekerle is. Felolvassa Justhnak egy beszédét mely szerint csak is szigorított házszabályokkal lehet eredményes munkát végezni.

Felkiáltások: Igazat mondott.

Vadász Lipót: Ma a magyar nemzetnek nem politikát, hanem historiát kell csinálni. Nem szabad magunkat politikailag teljesen elfogultakká tenni politikailag, mert ne feledjük, hogy az ellenzékiek is magyar emberek. Bármilyen legyen ma közöttük az ellentét, kell hogy megtaláljuk azt az utat, hogy egymást megértsük. (Lelkes éljenzés és taps. A szónokot az egész munkapárt üdvözli.)

Elnök: Öt perc szünetet ad.

Szünet után Plósz Sándor előadó ismertette a tengerészeti bíraskodásról szóló törvényjavaslatot, amelyet a Ház általánosságban és részleteiben is elfogadott.

Ezután megállapították a hétfői ülés napirendjét, amelyre a tisztviselők családi pótlékáról szóló javaslatot tüzték ki.

Délután nem volt ülés.

Elnapolják a Házat.

A jövő héten a Ház üléseit elnapolja; ezen közben pedig a főrendiház fogja elintézni a véderőjavaslatokat, amelyeket azután azonnal a király elé terjesztenek szentesítés-végett s azonnal ki is hirdetik a törvénytarban.

Dívtatos kézimunkák, modern himző-előnyomda özv. Kandelné
Piacz-utca 66. sz.

UDVARLÓ a ruháskosárban

Májusvégi história.

Az emberek, ha valami csalafintaságot követnek el, ráfogják az időre, alkalomra, és a kötelességet hünen teljesítő vérkeringésre. Főleg a májust szeretik megvádolni, hogy az a hónap keríti a szerelmeseknek az alkalmat, melylyel élve, a feleség az urát, a fiatal leány a hozzátartozóit csalja meg s oly dolgokra hajlik, amit akár a felügyeleti szigor, akár a — tizparancsolat is, — tilt.

A vérkeringéssel is sok baj van ilyenkor. Szokatlan hevületek, fellángolások jelentkeznek. Önagsága szokatlan véraláöm-léseket észlel, amelyekre sem a hidegvizkura, sem a masszázis nem használ. Szédületes apró rosszullet fogja el s hiába ad balzsamot a doktor, vagy a patikus, a vér egyre bizserg tovább s a megszedülés egyre veszedelmesebb mérveket ölt.

Főleg ha a felügyelet figyelmen kívül hagyja, hogy az erdő és a kert nemcsak virágokkal, de apró veszedelmekkel is terhes. Mert nemcsak az akác és a jácint hajtja bődítő illatát, de minden pad és bokor terhes az apróbb-nagyobb „don Jánosok”-tól, akik meg tudják ugyan a virágot a „virágszál”-nak titulált nő nemtől különböztetni, de nem csinálnak lelkiismeretkérdést abból, ha akár-melyik is kerül a kezük ügyébe: — letörlik azt.

Ily körülmények között főleg szép asszonyokat a legnagyobb veszedelem magukra hagyni. A statisztika számtalan esetet tudna felmutatni elméletem igazolására, ha a statisztikusok maguk is nem lennének egyuttal diszkrét gavallérok, ha ezt a kimutatást a férjek okulására közzétenék nemcsak hivatást, de önleplezést is teljesítenének.

Az utazói állás tehát házasemberek számára egyike a legveszedelmesebb hivatásoknak, melylyel emberek a létfenntartásra szükséges összeget megkeresik. Mert nemcsak verejtékkel és sok merészséggel jár, hanem néha oly meglepetések is érhetik az embert, amelyek részére még a „nagymosás” fogalmát is átkozottá teszik.

Amint azt az alább elmondandó hiteles történet is igazolni fogja:

Élt itt Debrecenben igen szép fiatal asszony. A termete olyan mint a cédrus, a dereka karcsu, mint a darázsé, a szemébe pedig az összes eltitkolt örömök tüze ég. — Ennyi kincsessel megáldva, mégis elvonultan egyedül kell leélni élete nagyobbrészét, mert az ura: utazó.

Már pedig mindent lehet követelni egy szép asszonytól, csak azt nem, hogy a ruháját, a plörözét, meg a szépségét titkolja el a nagyvilág előtt.

— Olyan ez a hármasszó fogalom — jegyezte meg egyik szellemes hölgyismerősöm — mint a napfény. Ha nem látjuk, akkor nincsen.

És az utazó nevének volt. Talán szebb is, drágább is, mint másnak. Hát mutogatta. Az emberek utána fordultak s elismerő kifejezések röpködtek utána:

- Gyönyörű!
- Elragadó!
- Isteni!

Sőt akadt aszfaltbetyár, aki a nyomába szegődött s egész hazáig követte. Az utazóné haragosan csapta be az orra előtt az ajtót, de az ablakot kinyitotta. Mert kiálhatat-

lan forróság kezdett fejlődni a szobában. Aztán az akácfa lombja is bekopogtatott az ablakon. Kihajolt és szivta az illatot. Az aszfaltbetyár ezt bátorításnak gondolta. Oda ment hozzá és így szólt:

— Köszönöm, hogy bizalommal van irántam. Meglátja, nem fog csalatkozni.

Az utcán emberek jártak s a szemben levő szomszédok is figyeltek. Az utazóné tehát nem akart botrányt csinálni.

— Látja — mondta őszintén — milyen gazember maga. Visszaél azzal a helyzettel, hogy kompromitálhat, így kénytelen vagyok úgy bánni Önnel, mintha férjem barátja volna. És akkor sokáig elbeszélgettek. Más-kor többet. Az asszony már maga is kezdte hinni, hogy az az idegen férjének legjobb barátja és fel se tűnt neki, hogy már be is merészkedik a házba, ahol a legjobb falatokat veszi ki a tálból s a gyöngyöző serleget oly nonszalanszsal üríti ki mintha csak — otthon lenne.

Egy napon pedig odáig merészkedett, hogy lefeküdt a férj nyugóhelyére, ahol elszunyadt. A szép asszony csak akkor vette észre, mikor úgy hajnaltájt dörömbölni kezdett valaki. Minthogy a házban más, mint az utazó nem lakott, Önagsága rögtön tisztában volt az esettel, hogy aki dörömböl az más nem lehet, mint a — férj.

Konstatálnunk kell, hogy az utazóné nagyon szerette férjét az utazót. Meghasadt volna a szíve, ha annak csak a legkisebb gyanuja támadt volna az ő hűségét illetőleg. Ebben a percben is ez a gyengéd hitvesi szeretet járta át a lelkét s nem mindennapi hősiesség szálta meg.

A btolakodott házibarátira ráparancsolt, viselje férfiasan magát s igyekezzék a helyzetet tisztázni. A ház cselédeit pedig kellő borralalók ellenében elküldte egy hatalmas fehérnemű kosárért. Azzal felébredt s a még folyton zörgető utazóra kinyitotta az ablakot:

- Te vagy az drágám?
- Igen angyalom.
- Milyen váratlanul!

És álmos, kuszált fejét kidugta az ablakon, hogy a boldog férj legalább a kisujját megcsókolhassa.

— Szólj kérlek a cselédeknek, nyissák ki az ajtót!

— Azt hiszem, már fenn vannak, mert nagymosás volt nálunk s a ruhát teregetik a szomszédba.

— A szomszédba?

— Igen drágám, mert a mi padlásunk igen — nedves!

A férj azonban vasban utazott s így nem igen értett a fehérneműszáritáshoz, mi gyanusat sem talált a dologban. Sőt az sem tűnt fel neki, hogy a két cseléd a kapunyitásnál igen rózsaszínű hangulatban van s egyáltalán nem türtőzteti a megjegyzéseit:

- Ej, de nehéz ez a kosár!
- Csitt, ne mozogj!

— Ez a ruha nincs hozzászokva a rázáshoz.

S több ilyen gyanus kifejezés röpködött hangos hahota mellett a ruhaszáritó kosár felett, mely alaposan fel volt rakva mindenféle vizes lepedőkkel, nemcsoda, hogy egészen átázott alatta az elszundikált házibarát.

A férj azonban mindezt természetesnek találta. Hisz május van, a természet maga is ujjong a megtérmékenyült lombok alatt s egy szép asszony férje ilyenkor nem a cse-

lédek szavát boncolgatja, hanem belerohan abba a két alabástrom csodába, amelynek a költők szerint: „a szív a mozgató rugója”.

- Édes egyetlenem! — sugja a férfi.
- Vártalak! — mondja az asszony.

A háttérben pedig Casanova gipsz-szobora, mintha felkacagott volna.

Conferencier.

Faludi, a Vigszínház igazgatója debreceni színészekről

Szerződötteti Vajda Ilonkát és Virányit.

A most Nyiregyházán játszó színtársulatnak kiváló vendége volt: Faludi Gábor, a Vigszínház igazgatója, és pedig szerződötteti céljából ment oda, hogy a társulat egyik legjobb két tagját: *Vajda Ilonkát* és *Virányi Sándort*, akiket a debreceni közönség is szeret és méltányol, szerződtesse.

A szerződötteti tervekről Faludi Gábor ezeket mondta egy újságíróknak:

— Közölhetem önökkel, hogy szerződötteti célok hoztak Nyiregyháára. Én minden esztendőben néhány hetet töltök vidéken, sorba járom a vidéki színtársulatokat, hogy a vidéki színészek legkiválóbbjait megnyerjem a Vigszínház számára. Zilahy Gyula színtársulatánál két tagot szeretnék mihozzánk szerződöttetni. Az egyik Vajda Ilonka, a másik Virányi Sándor.

— Mondhatom önnek, hogy ezek ketten a vidék legjobb színészei közé tartoznak és mindketten olyan művészi képzettségűek, amely képességek valóban megérdemlik a legnagyobb megbecsülést.

Vajda Ilonka

ma a vidék legüdébb naivája — mondta az ország legjobb színigazgatója. — Én már másfél évvel ezelőtt szívesen szerződöttetem volna, de a Vigszínház feltétlenül tiszteltben tartja a vidéki igazgatókkal kötött szerződéseket és Vajda Ilonkának Zilahyval kötött szerződése a jövő évben jár le.

— Mivel pedig Zilahy, aki nem szívesen válik meg a társulat eme rendkívül értékes tagjától, nem hajlandó fölbontani Vajda szerződését, a dolog halasztást szenved, mert mi szerződösszegést senkivel sem akarunk elkövetni és ilyen uton nem is kívánjuk erősíteni a Vigszínház művészgárdáját.

— A szerződés lejártáig is azonban figyelemmel kísérem és kísérem a művésznő fejlődését és mondhatom önnek, hogy a most végignézett előadás és próbái arról győztek meg, hogy Vajda Ilonka napról-napra bámulatosan fejlődik, egyre szebben alakul ki művészi egyénisége. Játéka kellemesen vonzó, minden szerepében azt látom, hogy lelkiismeretesen, a művészet iránti lelkesedéssel igyekszik megoldani a föladatait -s ezt a leg-sikeresebben teljesíti is. Játékának a biztos öntudata mellett is kedvesen naiv volta kapott meg már másfél évvel ezelőtt és most azt láttam, hogy Vajda Ilonka csak tökéletesebb lett.

Virányi Sándor

a társulat másik tagja, aki miatt lejöttem. Már Kassán föltűnt nekem ez a rendkívül finom játéku ember, aki a vidék legelegánsabb és főként a leglizserebb művésze. Figyelemmel kísérem azóta és már azóta is több alkítását figyeltem meg. Azt láttam, hogy Virányi a játékának finomságával, a megjelenésének kellemességével mindennap csak jobb, tökéletesebb színész lesz és ő mindenképen az az ember, aki az én céljaimnak megfelel.

— Nekem olyan kiváló szalonszerelem-színészre van szükségem, akinek hangja is van. Virányi játékában megkapott az, hogy olyan finom árnyalással, olyan megkapó közvetlenséggel és annyi művészi tökéletességgel dolgozza ki minden szerepét, hogy aki ennyi lelkiismeretességgel, ilyen meg-

értéssel és annyi művészi képességgel lép a színpadra, az mindenképen különösebb figyelmet érdemel.

— Virányi képzett színész, sokat tud és úgy látom, hogy sokat is tanul. A művészi képességei elsőrangúak és az én céljaimat szolgálja az is, hogy Virányinak még kellemes, jó és szép hangja is van. Én szívesen szerződteném már az ősszel is, de ide köti még egy évre a szerződése.

A további beszélgetés során melegen és elismeréssel emlékezett meg Faludi Sándor a színtársulat rendezőjéről, Kassay Károlyról is, akít kiváló színésztalentumnak tart.

A király Tisza Istvánhoz

A külföld a magyar eseményekről

A politika eseményei.

A Ház elnöke ellen intézett merényletről a király is megdöbbenéssel értesült s azonnal intézkedett, hogy sajnálkozását a merénylet és egyben örömét fejezhesse ki a fölötte, hogy Tisza nem sebesült meg. Foglalkoznak az esettel a külföldi lapok is.

A mukapárt köreiből kelles hangulatot váltott ki a király sürgönye, aki a legközvetlenebb személyes formában, meleg szavakkal üdvözli Tiszát, „belső titkos tanácsosomnak” nevezve őt és örömeinek adva kifejezést a fölötte, hogy az ellene intézett merénylet nem sikerült. Tagadhatatlan, hogy a politikai helyzetet a király szavai oly módon világítják meg, mely a legmélyebb benyomást teszi valamennyi pártra.

A király sürgönye.

Ö felsége a következő táviratot küldte Tisza István grófnak:

GRÓF TISZA ISTVÁN
belső titkos tanácsosomnak

Budapest, Képviselőház.

Wien, június 7., 8.30 óra.

Mély sajnálattal értesültem az ön ellen intézett merényletről és szívből örvendek, hogy a Mindenható szerencsésen megővta önt.

FERENCZ JÓZSEF.

A táviratot a képviselőházban kézbesítették Tisza István grófnak, aki meghatottan látta, hogy eljárását nemcsak az ország, de a király rokonszenve is kíséri.

Tisza István grófot ma a Házban kereste Schreiber Viktor tábornagy is, teljes díszben, parancsörtisztfői kíséretében, hogy üdvözölje a Ház elnökét, aki azonban akkor ülésen volt.

Külföldi lap vélemények.

Az összes bécsi lapok ma egyhanguan és egyöntelműen a legnagyobb megbotránkozás hangján írják Kovács Gyula merényletről és magasztalják Tiszát, úgy egyéni, mint politikai nagy kvalitásait, örömiüknek adva kifejezést, hogy az ellene intézett merénylet meghiusult.

A *Neue Freie Presse* szerint Kovács tette nem politikai gyilkosság, hanem nagyzási hóbortból elkövetett büntetés.

A *Fremdenblatt* szerint ez a tett mutatja, mennyire súlyos egy népképviselőt, a melyben az obstrukció otthonossá vált.

A *Neue Wiener Tagblatt* szerint most kiemeli Tisza erős egyéniségét, amellyel a jövőben Ausztriában is számolni kell.

A külföldön pedig, ahol a civilizáció esz-

méi még nincsenek annyira elvadulva, mint — sajnos — nálunk, a legelőkelőbb lapok a legmelegebb elismerés hangján nyilatkoznak arról a páratlan erélyességről, céltudatosságról és hazafiasságról, amellyel Tisza a magyar parlamentben a rendet helyreállította. Így ir többek közt a *Vossische Zeitung*, a *Kreuz. Zeitung*, amely szerint Tisza István kész volt magát feláldozni, hogy a jó ügyet győzelemre vigye. Azután a *Taegliche Rundschau*, amely szerint a parlamenti rend helyreállítása egyetlen egy férfi érdeme, az erős akaratú Tisza grófé, akinek egész Ausztria-Magyarország, élén az agg Ferencz József királlyal, meg fogja köszönni, hogy a véderőlavaslatokat megszavaztatta. Így ír a *Berliner Zeit* amittag, míg a *Frankfurter Zeitung* a nap hősiének nevezi Tiszát, a *Hamburger Nachrichten* szerint Tisza fellépése helyreállította az összhangot Magyarország és a korona között, a *Leipziger Neueste Nachrichten* viszont pedig azt mondja, hogy egyetlen egy ember energiája, Tiszáé, aki az ördögtől sem fél, még mindig csodákat művel. A *Magdeburgische Zeitung* végül azt mondja, hogy Tisza kétségtelenül a magyar állam és a parlamentarizmus érdekében cselekedett, midőn az obstrukciónak véget vetett.

Nyilatkozat az új rendről.

Egy kiváló politikus ma ezeket mondta egy újságíró előtt:

Isten és emberek előtt az ellenzéknek kell felelőssé tennünk azokért a sajnálatos eseményekért, melyek a parlamentben lejátszódtak, azt az ellenzéknek, mely nem elégedvén meg azzal, hogy eddig lelkiismeretlenül megakasztotta a munkát, valósággal azon volt már, hogy a feje tetejére állítson mindent és anarchiát teremtsen a Házban. Ezt le kellett Ezeket az állapotokat tovább tünni bűn lett volna a nemzettel, az országgal, a Ház presztizsével szemben. Azt nem lehetett tétlenül nézni, hogy napról-napra jobban elfaiulnak a dolgok s ha az angol parlamentben, melyre oly gyakran történik nálunk hivatkozás, 1811-ben Viscount Hampden, az elnök, úgy teremtett rendet, hogy kivette azokat az ir képviselőket, akik obstrukcióval akarták meggátolni a többségi akarat érvényesülését: úgy bizonyára jogosan cselekedett Tisza István gróf is, amidőn kivezettette a botrányhősöket, akik egy lebutított törekedtek lesüllyeszteni a magyar képviselőházat. Jankovics Béla képviselőházi alelnök utal egy cikkében az angol példára, kifejtve, hogy az irek renitenciája eredményezte később azt, hogy a liberális Anglia parlamentjében behozták a klotürt. Utal Jankovics más példára is. Midőn 1902. táján a belga képviselőházban folyt az obstrukció. Schollaert elnök úgy vetett véget a házszabályokkal való visszaélésnek, hogy egyszerűen figyelmen kívül hagyta az ellenzékét és leszavaztatta a többséget a klotür kérdésében, úgy, hogy a klotür határozattá is lett. Egész Belgium helyeselte Schollaer eljárását, olyannyira, hogy ő aztán hat éven át miniszterelnök is volt. De hiszen ne menjünk messze és emlékezzünk vissza a koalíciós rezsimre, midőn Justh Gyula elnök egymásután vonta meg a szót a horvát és nemzetiségi képviselőktől, mert, — mint Justh mondta — lehetetlen eltűnni, hogy a vitát mesterségesen kihuzzák.

Hát precedens van épen elég. De ha nem volna, akkor is le kellett végre gázolni az obstrukciót, amely valóságos átokként nehezedett erre az országra. Szó sincs róla, az események, amelyeket az ellenzéki izgatóság provokált, sajnálatosak. De az egész országnak az a véleménye, hogy az obstrukció megérdemelte sorsát, hogy az obstrukcióval, melynek tobzódását elkeseredetten nézte az ország hónapok óta, le kellett számolni és hogy az ellenzék elvesztette a csatát.

Fel kellett szabadítani a parlamentet az

obstrukciós nyomástól és ha rendkívüliek voltak az eszközök, melyek alkalmazást nyertek, hát ne feledjük, hogy rendkívüli volt a helyzet is, mely ez eszközök alkalmazását elkerülhetetlenné tette.

Az nem fog sikerülni az ellenzéknek, hogy a véderőlavaslatok érvényes elintézésére iránt kétséget támasszon. A főrendiház bizonyos normális tárgyalás után elfogadja a javaslatokat, melyeket azután a király szentesít, s amelyek végül publikáltatni fognak az országos törvénytarban.

És azzal se áltassa magát az ellenzék, hogy a parlamenten kívül támaszthat nehézségeket. Minden józan ember örvend, hogy a véderő kérdéseire végre elintézés nyertek, s a kormányban mindenképen meg lesz az erő, hogy az új véderőtörvényeknek, melyek kétségtelenül egy tulnyomóan nagy többség határozata alapján jöttek létre, az egész országban érvényt szerezzen.

Legfőbb ideje volt, hogy az anarchia le-tőressék és hogy a katonai kérdések az ország szerencsésére, egy évtizedre lekerüljenek a napirendről.

Egy kis tévedés Kovács Gyula életrajza körül.

A tegnapi képviselőházi merénylet leírása kapcsán a legtöbb lap hozta Kovács Gyula képviselőnek, az öngyilkos merénylőnek pályafutását is. Az egyik legtekintélyesebb lap, a *Pester Lloyd* szintén közli Kovács Gyula életrajzát, de a közléssel egy kis hiba történt. A cikkíró ugyanis valami régebbi almanachból nézhetette ki az életrajzot, ott pedig Kovács Gyula hajdudvarmegye alispánjának életrajzi adatait találta s így Kovács Gyula alispán életrajzi adatait közölte le. — Tudvalevő ugyanis, hogy Kovács Gyula alispán 1901-ben képviselő volt.

A „*Pester Lloyd*” a most hivatkozott június 7-iki estilapjában thát a merénylő képviselőre a következő „hiteles” életrajzi adatakat alkalmazza:

„A merénylő életfolyamatából.

Kovács Gyula (ezelőtt Strasser) 1860-ban Hajdusoboszlón született. A középiskolák elvégzése után Debrecenben végezte a jogot s azután a szoboszlói járásbírósnágnál joggyakornok lett. 1884-ben Haidumegyében szolgabíró, 1889-ben második aljegyző, 1894-ben Hajdusoboszló város polgármestere. Több kulturális és szociális egyesülés élén is állott. Kovácsot első ízben 1901-ben választották meg képviselőnek Kossuth-párti programmal; ellenjelöltje Polónyi Géza volt.

Csak az az érthetetlen, honnan vette azt a cikkíró, hogy az a Kovács Gyula (Haidumegye alispánja), akinek életrajzát tévedésből leközölte „azelőtt Strasser” „vormalis Strasser” volt. Ez már aligha a régi almanach hibája, ahol az alispán neve mellett nem szerepelhet az „azelőtt Strasser”. Lévn ő mindenkor Kovács Gyula.

Kovács Gyula, a merénylő képviselő különben jobban érzi magát s a vizsgálóbíró ma másodszer is kihallgatta.

MULATSÁG.

—**Táncmultság a Homokkertben.** A debreceni Homok-kerti református olvasó-egylet 1912. június 15-én, azaz szombaton este saját házában (Szabó Kálmán-utca 31. sz.) az udvarban felállított kényelmes sátorban könyvtárának gyarapítására, kulturális célú táncmultságot rendez. Belépti díj: Előre váltott személyjegyre 1 korona. Este a pénztárnál 1 korona 20 fillér, családjegyre 3 személyre előre váltva 2 korona 80 fillér. Este a pénztárnál 3 korona. A multság kezdete este 8 órakor. A zenét Szikszai Jenő vezetése alatt levő kitiñőn szervezett műkedvelő zenekar szolgáltatja.

Revolverlövés a bán ellen

A merénylő agyonlőtt egy rendőrt

A horvátországi királyi biztos, Cuvaj Ede ellen ma merényletet követett el egy horvát fiatal ember, aki a királyi biztost ugyan nem sebesítette meg, de megsebesítette a Cuvajjal lévő egyik tanácsost, egy rendőrtisztet, egy rendőrt pedig megölt.

A merényletről Zágrábból a következőket táviratozzák:

Ma délután Cuvaj Ede királyi biztos automobilon ment a városon át feleségével, Hervaics tanácsossal és titkárával. Amikor az egyik legforgalmasabb utca sarkánál az automobil befordult a közeli térre, egy fiatal ember ugrott elő s zsebéből revolvert rántva elő egyszer az automobilban ülők felé lőtt. A golyó az automobil falát találta, ahonnan elpattant s Hervaics nyakát érte és súlyosan megsebesítette.

A lövés után a merénylő elfutott, de a rendőrök nyomában voltak. Erre a fiatal ember többször üldözőire lőtt, akik közül egy rendőrt a golyók megölték, egy rendőrmérenylőt végre a közönség fogta, fegyverezte le és adta át az elősiető rendőröknek, akik azonnal a rendőrségre vitték és kihallgatták.

Itt megállapították, hogy a merénylő Jukies Lyuka 20 éves joghallgató. A merénylő örültnek tetette magát és a hozzá intézett kérdésekre nem akart válaszolni, de a rendőrség az azonnal megindított nyomozás során több diákra terhelő adatokat derített ki s ezeket a tanulókat már le is tartóztatta.

A FELESÉGEM nyaralni megy

(Egy férj emlékirataiból.)

1.

A bevezetésen egyszerűen át fogok siklani. Kis diák koromban a sikló kigyó volt a vágyaim netovábbja, de a sors makacs következetességgel mindig megakadályozott abban, hogy szemtől-szembe találkozzam ezzel a derék bestiával. Így aztán örömmel ragadom meg az alkalmat, amikor nekem magamnak sikerül siklani.

Ne vegye senki rosszindulatu célzásnak azt sem, hogy nyomban áttérek a feleségemre. Én tisztelem a családi érzéseket, mást sem kívánok bennük háborgatni. De nyaralásról szólván, lehetetlen kihagynom a jótékből.

2.

Nőn január hatodikán borult legelőször a nyakamba, amikor farkasok ordítottak az erdőn és hajlandók voltak megenni a csizmát is a vándorlólegény nélkül.

— Drágám, hol nyaralok én az idén?

Önök nem ismerik a feleségemet. Hát egyszerűen elragadó asszony. — Képes elragadtatni a legjobb kedvemet is a lehetetlen ötleteivel.

— Fiam, — feleltem — hallia a farkasok kardalát?

— Mi közöm a farkasokhoz?

— És mi közöm nekem január hatodikán a nyárhoz?

3.

Most következik az ugrás. Önök nevetni fognak (ugyan nem annyira, mint örömben én) — a feleségem végre elutazott. Három egész hónapra. Ennyi időre van ugyanis szükség, hogy a megrongált idegek

fielyreálljanak. Ő azt hiszi, hogy az övéről van szó, én meg biztosan tudom, hogy a magaméről.

Az utazás előtt egy héttel szállodába költöztem. Két formában nem tudom túrni a nőt: amikor sir és amikor csomagol. Elég nyugodt ember vagyok, de hogy jövök én ahhoz, hogy csomagolás közben ilven kitiintésekben legyen részem:

— Már megint nem fér be ez a kalap a skatulyába, mintha megnőtt volna a karimája, hogy a fene egyen meg, Jani!

A Jani én vagyok. Engem etetnek a fenével, ha forrón siit a nap, a feleségem mérget vesz rá, hogy én hozom az ő boszantására az esőt, én miattam fázik meg, az én fejemhez vagdossa a virágcserepeket. Isten neki, még ha kedvenc virágim volnának de kiválóatja a tubarózsát, annak az illatától pedig elájulok. Ez már nem is illat, hanem szag.

4.

Szivesen bocsátkoznék most nyelvészeti kérdésekbe, de eleget nyelvel a nőm. — Azt mondta ugyanis az este:

— Jani, a fene egyen meg, be vagyok csomagolva.

— Nem hiszem, — mondtam lesújtva.

— Ide nézz, ha szemed van!

— Akárhova nézek, csak látlak. Sajnos, te nem vagy becsomagolva. (Nőm a Lipótvárosban tanult meg magyarul, az anyósom egyszer pláne azzal rémitett meg, hogy ő „bélrelve van az operában”, míg a világ legjamborabb aggastyánja, az apósom, kijelentette, hogy szórakozni akar, estére elmegy a „zsidónőhöz“.)

5.

Szóval: nőm elkészült a csomagolással és nekilátott mindama jó tanácsokhoz, amikkel ilyenkor szokás a férjet gyilkolni. — Mit részletezzem? Aki férj, az ugvis tudja ki-viülről. Aki feleség, azt nem fogom a kellelténél jobban felvilágosítani. Majd már olyan becstelen leszek, hogy mások életének megkeserítését előmozdítsam. Aki pedig házasulandó ifju, az megérdemli, hogy meglepetések ériék. A leányok magukkal hozzák ezt a tudományt ugvis, nekik fölösleges a részletezés. A vadkacsát is haszontalan időtöltés volna az uszásra tanítani.

Reggel nyolckor a kapu előtt állt a fiaker. A vonat tizkor indult, de én szeretek biztost tudni minden dolgomban.

Féltizkor hozzá fogtunk az utolsóelőtti bucsuzáshoz.

— Isten áldjon meg, fiam, — mondta nőm elérzékenyvedve — vigyázz magadra, ne hiülj meg és ha leányokra mersz nézni, akkor megver az Isten, mert tudom, hogy becstelen gazember vagy, mint minden ronda férfi.

— Valami bajod van?

— Akofferek kulcsa itt volt az előbb az asztalon és most nincs sehol. Jani, te hitvány!

— Nem tetted valahová?

— Várj csak. A kalapskatulyát elzártam, annak a kulcsát a nagy kosárba raktam, a nagy kosár kulcsát a neccserbe, a neccszer benne van a kisebb kofferben, a kisebb koffer kulcsa a nagyobb kofferében, a nagyobb koffer pedig már elvitték, az teheráru lesz.

— Majd egy lakatost hívsz, az elintézi mindent.

— Gondolod?

— Gondolom. Most pedig siessünk!

6.

Végre kiértünk a vonathoz.

Ember még nem áldotta annyira a vonatkésést, mint én. Tiz perccel késett, épen hogy felraktam a családomat. A fiam különféle fehérnemű darabokat lengetett felém, én a szememet dörzsöltem, a kiürtő undorodva okádtá a füstöt, a vonat fütyült. (Én csak estére, vagy hajnal felé fogok.) És ahogy megindult, a kerekék kattogásába egy jói ismert hang vegyült.

— Nem is veszték el a kulcsaim, kiáltotta felém a feleségem, itt vannak! Isten veled, Jani! (Egy szempillantásnyi szünet.) Magammal hoztam a lakás kulcsát. Nesze!

És kihajította a kupé ablakán — a kofferkulcsokat.

Akkor azonban én már élettelenül fekiüdtem a földön. Az idegrendszerem fölmondta a szolgálatot. Föllocsoltak, bevitték az állomásfőnökhöz s mire levegőhöz jutottam, sürgöny jött Kabáról. Ez volt benne:

— A kulcsokat összetévesztettem. Enyémeiket küld sürgönyileg. Kulcsaidat, hogy a lakásba bejuthass, Püspökladány és Kaba között kihajítottam az ablakon. Ott keresd. Tájké ismertető helye: Két golyva áll rozstábla szélén. J. f. e. m. l. b. g. h. m.

Aki nem tudná, mit jelentenek a rejtélyes betűk, annak elmagyarázom: Jani, fene egyen meg lunap, bitang, gazember, ha megcsalsz.

A debreceni egyetem.

Őszre megkezdik a munkálatokat.

Most már a képviselőház szerdai ülése után, amelyen a debreczeni és pozsonyi egyeteméről szóló javaslat törvényverőre emelkedett, határozottan és a teljes bizonyosság érzésével lehet beszélni a debreczeni egyetemről. Nehány nap múlva a főrendiház is tárgyalja a javaslatot, a király is jóváhagyja, ki is hirdetik és ezzel a hó vágyból valóság lesz.

Debrecennek csak hálás köszönettel szabad arra gondolni, hogy a parlamentben rend van végre s az anarchia helyett a komoly munka kezd helyet találni a tulajdonképpen munkára is rendelt magyar képviselőházban.

A törvényjavaslat megszavazásával Debrecen városa most már megnyugodhatik, mert most már kétségtelen, hogy a kormány ez év őszén az első lépéseket megteszi s az előmunkálatok megkezdését elrendeli s az ősszel az egyetem fölépítéséhez szükséges terület alkalmassá tételének munkálatait már végezni fogják.

Mindenesetre elismerésre és hálára érdemes dolog, hogy a kormány a debreceni egyetem föllállításának kulturális és hazafias okokból nagy ügyét minden másnak elébe helyezve intéztette el, mielőlt a képviselőház csak rövid időközre is munkaképessé lett.

Most azonban, hogy a debreceni egyetem föllállítása törvénybe iktatva nvert bizonyosságot. Debrecen városára hárul az a nagy kötelesség, hogy gondoskodjék azoknak az anyagi erőknél előteremtéséről, amelyeknek megszerzésére és kiszolgáltatására olyan nagylelkűen és áldozatkészen vállalkozott. Tudjuk, hogy e kötelesség teljesítése a mai nehéz viszonyok közt kétszeres, tízszeres sullyal nehezedik Debrecen városára, de a kulturáért, a város fejlődéséért áldozatot hozni kell.

Azt is tudjuk, hogy Debrecen városa részére a kultuszminiszter csak ugy helyezte kilátásba az egyetemen az orvosi fakultás föllállítását, ha a város gondoskodik arról, hogy az egyetem mellett egy olyan modern kórház álljon rendelkezésre, amely az egyetemi tanítás céljait is szolgálhatja. Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos kórházi igazgató főorvos indítványára és javaslatára, a szakörök és szakbizottságok általános és egyhangu véleményére a közgyűlés ki is mondta az új kórház fölépítését, amit a kultuszminiszter is jóváhagyóan vett tudomásul. A költségekre is megállapodás történt már, a szakértők számítása szerint az új 420 ágyas kórház ágyanként 7000 koronába kerül s már csak a tervek elkészítése van hátra, miután a gyönyörű tervrajzot Korb Flóris műépítész már elkészítette. A tervek elkészítésére is megvan a megbízása a tanácsnak, tehát csak rajta múlik, hogy azokat el is készíttesse, ami az egyetem építésének ügyét hatalmas lépéssel vinné előre a megvalósulás felé!

A tanácsnak tehát most már az a kötelessége, hogy Korb Flórist, akinek nagy tudása e téren és szinte speciális tekintélve minden garanciát megad, bizza meg a tervek elkészítésével minél előbb.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap prédikálni fognak a következők: a Nagytemplomban Nagy Lajos segéd-lelkész, délután Imre János hittanhallgató, Kistemplomban 9 órakor Jánosi Zoltán lelkész, 11 órakor Könyves Tóth Kálmán lelkész, délután Gyöngyösi Béla hittanhallgató, Kossuth-utcai templomban Bodnár Gábor segédlelkész, délután Ördög Lajos hittanhallgató, Ispotályi templomban Uray Sándor lelkész, délután Pinkóczy Gusztáv hittanhallgató, városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, Csapókeri imaházban Kovács János vallás-oktató lelkész, Homokkerti imaházban Boér Károly vallásoktató lelkész.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Szerényi Lajos segédlelkész prédikál. Az istentisztelet keretében az új felülvilágító esküdtétele lesz.

— **Baltazár Dezső püspök Hódmezővásárhelyen.** Debrecen után lélekszámra Hódmezővásárhely a legnagyobb községe az egyházközségeknek. Abban a nagy mozgalomban, melylyel a Kálvineum megépítésének munkája folyik, a hódmezővásárhelyiek is ki akarják venni példás részüket s ma estére a nyári szinkörben nagyszabású hangversenyt rendeznek, melyre Baltazár Dezső püspököt is meghívják, aki titkárja Hajdu Zsigmond és Kiss Ferenc egyházmegyei főjegyző kíséretében oda meg is érkezett. Ő mondja az ünnepi beszédet, Kiss Ferenc pedig zárószóval rekeszti be az ünnepélyt. A vonatnál a püspököt az egyház részéről Papp Imre elnök, a város nevében Juhász polgármester üdvözölték, majd lovasbandérium kísérte a városba, ahol ah az ázak fel voltak lobogóva. Délben tiszteletére Juhász polgármester ebédet adott.

— **Lukács László a királynál.** Bécsből táviratozzák: Az itteni politikai körök értesülése szerint Lukács László miniszterelnök ma azért érkezett Bécsbe, hogy kihallgatáson jelenjék meg a királynál és jelentést tegyen a politikai helyzetről. Az audencia elé nagy érdeklődéssel néznek. Hazai Samu honvédelmi miniszter, aki a montenegrói király érkezésének ünnepélyére jött Bécsbe, itt várja be a miniszterelnököt.

— **A parochiális és építető bizottság ülése.** A református egyház parochiális bizottsága kedden délelőtt fél tizenegy órakor az építető bizottság pedig ugyan azon nap délelőtt fél tizenkét órakor gyűlést tart az egyházi tanácssteremben.

— **Tisza István gróf és a városok kongresszusa.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Tisza István gróf ma délelőtt levélben értesítette Bárczy István polgármestert, hogy a városok kongresszusa elnökségébe állandó bizottsági taggá való megválasztását elfogadja.

— **Érettségi vizsgálatok a főreáliskolában.** A debreceni áll. főreáliskolában június 7-én fejeződtek be az érettségi vizsgálatok. Az érettségire jelentkező 7 tanuló közül 2 jól érettek, 4 érettnak nyilvánított, egy pedig szeptemberi javító-vizsgálatra utasított.

— **Ovoda vizsga.** Az ispotályi református kisdudóvó intézet évről-évre vizsgálata folyó hó 12-én délelőtt 9 órakor lesz a Sziv-utca 28. szám alatti intézetben.

— **Az új szenior.** A debreceni főiskola teológiai szakának tanári kara a jövő 1912. 1913. évre Bányai Lajos végzett teológust választotta meg a főiskola szeniorául, aki Nagy István jelenlegi szeniorától átveszi a szeniorati hivatal vezetését. A gmnázium segédtanárául G. Kiss Gyula végzett teologus maradt benn.

— **Névszerinti szavazások.** Kovács József polgármester most közölte a törvényhatósági bizottság tagjaival, hogy a legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlésen a következő ügyekben lesznek névszerinti szavazások: 1. A dr. Varga Kálmán és társai tulajdonát képező Széchenyi-utca 15. számú házastelekek kisajátítás utján megszerzése felett (harmadizben.) 2. A Geréby Pál és tsa által létesítendő „Kertvárossal” szomszédos városi tulajdonát képező telekből 315 négyszögöl területnek a városnak cserébe adandó 319 négyszögöl területtel kicserélése felett (harmadizben.) 3. Tatár Sándorné tulajdonát képező Boldagfalva-u. 16. sz. házastelek megvétele felett (másodizben.) 4. A Gozovits István tulajdonát képező Csokonai-u. 21. sz. kisajátítás utján leendő megszerzése felett (másodizben.) 5. A Partl Ferencné és társa tulajdonát képező Nyil-utca 106. sz. házastelek megvétele felett (másodizben.) 6. Az Eklé József és neje tulajdonát képező Péterfia utca 70. sz. házastelek megvétele felett (másodizben.) 7. A Tihanyi József tulajdonát képező Miklós-utca 23. sz. házastelek megvétele felett (elsőizben.) 8. A Schaffer Dávid tulajdonát képező Hüvelyes-u. 11. sz. házasteleknek kisajátítás utján leendő megszerzése felett (elsőizben.) 9. A Blattner Kálmán tulajdonát képező Vörösmarty-u. 6. sz. házasteleknek megvétele felett (elsőizben.)

— **Tanulótársak negyven év múlva.** Nem mindennapi találkozásra gyűltek Debrecenbe azok, akik ezelőtt negyven évvel a kollégium ősi falai közül indultak az élet mezejére. Ma már valamennyien oszlopos tagjai a társadalomnak, akiket a sors bár elterelt egymás mellől, a tanulótársi szeretet ma is összehozott, mert mindent elmos az idő, hálát, barátságot, szerelmet, csak az ifjuság emlékei nem vesztiknek üdőségükből és oly frissek maradnak évtizedeken keresztül, a milyenek ma a Dobos-pavilonban tartott banketten láttuk a negyven év múltával összejött tanulótársakat. Résztvett az összejövetelen: Ambrus Péter nyugalmazott főgimnáziumi tanár és felesége (Mezőtur), Bartha Mór műszaki tanácsos (Budapest), Benedek Sándor közigazgatási bíró és felesége (Budapest), Bacsó Péter dr. ügyvéd és leánya (Alsó-Jáva), Medgyessy Ferenc pénzügyi tanácsos (Debrecen), Szilágyi Imre kamarai alelnök és felesége (Debrecen), Szabó József postafelügyelő (Debrecen), Horváth Sándor postafelügyelő és felesége (Derecen), Németh Imre v. országgyűlési képviselő és felesége (Budapest), Róber Román pénzügyi tanácsos (Budapest), Thierry Adolf fővárosi hivatalnok (Budapest), Szele György debreceni református lelkész és felesége és Sztory Kálmán dr. (Debrecen). Az idegen városból jöttek debreceni iskolatársaik vezetése mellett bejárták a várost s nagy elismeréssel nyilatkoztak Debrecen legutóbbi éveiben történt fejlődéséről. Meglátogatták a kollégiumot és a város egyéb nevezetességeit is megtekintették a nap folyamán.

— **Házasságok.** A debreceni m. kir. állami anyakönyvvezető előtt az elmúlt héten a következő párok kötöttek házasságot: Markos János férfisزابó—Báler Margit, Dus István boltiszolga—Bánki Etel, dr. Vásáry István városi aljegyző—Jóna Róza, Medgyaszay József hentesmester—Radács Mária, Brenner Mátyás vegyes kereskedő—Veres Erzsébet, Szilágyi Imre—Bene Terézia, Péntek István—Egri Eszter, Makkai János—Erdős Juliánna, London Sámuel férfisزابó—Grósz Kati, Csiba Sándor munkás—Komor Róza, Weisz Nándor könyvkötő—Erdődi Mária, Gorzsás Miklós szakaszvezető—Dékán Veronika, Decsel Lajos földbirtokos—Lőrincz Mária, Simon Béla raktárnok—Szilágyi Róza, Moldován János kaszinószolga—Diószegi Zsuzsanna, Kronovszky Imre csizmadiamester—Dobi Sára.

— **Belefutott a kubikgödörbe.** A pár nap óta beállott óriási forróság olyannyira tikkasztó, hogy az emberek már a kubikgödörbe is eljárnak fürödni, Sőt már a fürdésnek áldozata is lett: Lant Ferenc balmazújvárosi 11 éves gyermek személyében, aki az egyik kubikgödörben megfürdött és uszni nem tudva, a mélyebb részekbe tévedt és belefutott.

— **Gyilkos gazdálkodó.** Szatmárról írják: Péntek reggel két gazdálkodó, Sarkadi János és Szendi József összeveszték. A veszekedés hevében Szendi lekapta válláról a vadászfegyvert s Sarkadit fejbe lőtte, Sarkadi rögtön meghalt. A gyilkos gazdálkodó a büntetéstől való félelmében rögtön megszökött.

— **Menyasszonyok-völegények.** Az elmúlt éten a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban a következő eljegyzéseket jelentették be: Kun Árpád—Süveg Jolán Hock Mihály—Barna Zsuzsanna, dr. Julov Viktor—Oláh Mária, Hódosi Imre—Pető Eszter, Somogyi Sándor—Győri Juliánna, Nagy Gergely—B. Nagy Juliánna, László Béla—Fülöp Vilma, Somoskeőy Béla—Veres Gizella, Harvay Alajos—Kirchner Berta, Zimmermann Lormér—Kádár Eszter, Sós Mihály—Frink Katalin, Révész Miklós—Nagy Mária, Szecey Mihály—Ivaniga Anna, Oláh Barnabás—Katona Jolán.

— **A budapesti egyetem új rektora.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A budapesti magyar kir. tudomány egyetemen ma délelőtt volt a rektorválasztás. Fröhlich Izidor dr. lelépő dékán elnökle alatt a diszteremben ült össze a minden fakultás kebeléből választott négy-négy rektorválasztó és a formáságok elintézése után Kiss János dr. pápai preláust, egyet. nyilv. rendes tanárt választotta meg az 1912—13. tanévre rektorrá.

— **Rendőri hírek.** Stark Mór Bethlen-utcai fakereskedő panaszt tett egy volt alkalmazottja ellen, akit hirtelen elbocsájtott üzletéből, hogy az több számlát hamisított s azzal ügyfeleitől pénzt vett fel. — Özvegy Éles Dede Sándorné hajdusoboszlói lakosnő csirkéket hozott a debreceni piacra. A Csapó-utcai árusítóhelyen egy böszörményi asszony került elé, aki hamarosan megbarátkozott az egyik pár csirkével s azt anélkül, hogy árát megkérdezte volna, magához vette. Dedének azonban észrevette s átadta a rendőrnök.

— **Magyar ember kivégzése Amerikában.** Newyorkból táviratozzák: Az Utah államban fekvő Salt-Lake City börtönében egy magyar embert végeztek ki a múlt hó 22-én: Szirmay Kovács Gyulát, aki 1910. október 12-én megölte Thomas R. Karrick előkelő kereskedő 14 éves Tom nevű fiát. A kivégzés golyó által történt. Utah állam törvényei ugyanis szabad választást adnak az elítélteknek, hogy a golyó és bitófa között válasszon. Szirmay Kovács Gyula a golyót választotta s a bíróság intézkedett, hogy golyóval végezzék ki a magyar gyilkost. A kivégzés a börtön egyik nagy termében ment végbe. Az elítéltet — mint egy hozzánk érkezett távirat mondja — bevezették a szobába s leültették egy székbe. A nagyterem hátsó részét függöny takarta el az elítélt szemétől s a függöny mögött állott öt férfi, puskákkal felügyelve. A hálalos ítélet felolvasása után bekötötték s láthatóvá vált az öt férfi alakja, akik puskáikat vállukhoz szoritva s annak csövét Szirmay mellének irányitva: várták az intést a lövésre. Az ítélet felolvasását követő nagy csendben felemelkedett a fogházfelügyelő jobb karja, majd újra lehanyatlott s ez volt a jel arra, hogy a katonák löjjenek. Ugyanabban a pillanatban öt lövés hangzott el s öt acélgolyó furódott Szirmay Kovács Gyula mellébe. A hozzásiető orvosok konstatálták, hogy a hálal bekövetkezett.

— **Négyes ikrek.** Banász Jánosné, egy báltai kertész felesége tegnap négy újszülöttet hozott világra. Két gyermeke holtan született, kettő pedig egy óra múlva meghalt.

— **Szívbe lőtt egy leány.** Hajduböszörményből jelentik nekünk, hogy Nagy Margit 16 éves leányzó szerelmi bánatában szívébe lőtt s néhány pernyi kínlás után meghalt. Egy fiatalemberbe volt szerelmes, aki nem viszonzta érzelmeit.

— **Batis pongyolák** 15 korona. Batis blousok 6 korona Halmágyinál.

— **Vizsgai jutalomkönyvek** leszállított olcsó áron kaphatók Aczél antiquáriumban.

— **Nyári ruha különlegességek** óriási választékban Halmágyi blous és pongyola divatházában Piac-utca 32. Szedlák-féle ház.

— **Női divatelmék** kosztümökre, tavaszi és divatos doublekelmek, sima angol szövetek, gyapju grenadinok, szint játszó selyem Marquissette, divatos ajouros zsinór díszek, rojtok, csipkék, napernyők és entous cas ernyők nagy választékban kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

— **Messenger Boy** telefon 11—30.

— **Vizsgai jutalomkönyvek** óriási választékban Antalffy Józsefnél.

— **Felöltők, Modellek** — idény előrehaladottsága miatt leszállított árban árusítanak Halmágyi főüzletében.

KÖZOKTATÁS.

— **Vizsgák a református elemi iskolákban.** A debreczeni református egyház elemi fiú- és leányiskoláinak az 1911—12. tanévet berekesztő vizsgái helye-, ideje- és sorrendje a következő: Hálaadó Istentisztelet: június 15-én szombaton. A) **A nagytemplomban:** Vizsgát vezető lelkész: Baltazár Dezső dr. és János Zoltán. Június 17. d. e. Eötvös-utcai fiúiskola III. oszt., 17. d. u. Mester-utcai leányiskola IV. oszt., 18. d. e. Egyháztéri leányiskola VI. oszt., 18. d. u. Rákóczi-utcai leányiskola II. oszt., 19. d. e. Eötvös-utcai fiúiskola I. oszt., 19. d. u. Rákóczi-utcai leányiskola I. oszt., 20. d. e. Rákóczi-utcai leányiskola IV. oszt., 20. d. u. Eötvös-utcai leányiskola II. oszt., 21. d. e. Rákóczi-utcai leányiskola III. oszt., 21. d. u. Mester-utcai leányiskola I. oszt., 22. d. e. Egyháztéri leányiskola V. oszt., 22. d. u. Mester-utcai leányiskola I—II. oszt., 24. d. e. Eötvös-utcai leányiskola I. oszt., 24. d. u. Eötvös-utcai fiúiskola IV—V. oszt., 25. d. e. Eötvös-utcai fiúiskola II. oszt.

B) **A Kistemplomban:** Vizsgát vezető lelkész: Dicsőfi József és Szele György. Június 17. d. e. Egyháztéri fiúiskola IV. oszt., 17. d. u. Egyháztéri fiúiskola VI. oszt., 18. d. e. Csap-utcai leányiskola II. oszt., 18. d. u. Csap-utcai leányiskola III. oszt., 19. d. e. Jókai-utcai fiúiskola II. oszt., 19. d. u. Egyháztéri fiúiskola III. oszt., 20. d. e. Jókai-utcai fiúiskola I. oszt., 21. d. e. Miklós-utcai leányiskola I—II. oszt., 21. d. u. Csap-utcai fiúiskola IV. oszt., 22. d. e. Csap-utcai leányiskola IV. oszt., 22. d. u. Egyháztéri fiúiskola I. oszt., 24. d. e. Csap-utcai leányiskola III. oszt., 24. d. u. Egyháztéri fiúiskola II. oszt., 25. d. e. Egyháztéri fiúiskola V. oszt., 25. d. u. Miklós-utcai leányiskola III. osztály.

C) **A Kossuth-utcai templomban:** Vizsgát vezető lelkész: Uray Sándor. Június 17. d. e. Csonka-utcai fiúiskola I. oszt., 17. d. u. Kossuth-utcai leányiskola V. oszt., 18. d. e. Csonka-utcai fiúiskola III. oszt., 18. d. u. Pacsirta-utcai fiúiskola I. oszt., 19. d. e. Pacsirta-utcai fiúiskola V. oszt., 19. d. u. Pacsirta-utcai fiúiskola IV. oszt., 20. d. e. Csonka-utcai fiúiskola IV. oszt., 20. d. u. Pacsirta-utcai fiúiskola II. oszt., 21. d. e. Kos-

suth-utcai leányiskola III. oszt., 21. d. u. Pacsirta-utcai fiúiskola VI. oszt., 22. d. e. Csapókerti fiúiskola I—II. oszt., 22. d. u. Pacsirta-utcai fiúiskola III. oszt., 24. d. e. Csonka-utcai fiúiskola II. oszt., 24. d. u. Csonka-utcai leányiskola I. oszt., 25. d. e. Csapókerti leányiskola I—II. oszt., 25. d. u. Csonka-utcai leányiskola II. oszt.

D) **Az Ispotályi templomban:** Vizsgát vezető lelkész: Könyves Tóth Kálmán. Június 17. d. e. Ispotályi leányiskola V—VI. oszt., 17. d. u. Ispotályi fiúiskola V. oszt., 18. d. e. Vigkedvü M.-utcai leányiskola IV. oszt., 18. d. u. Teleki-utcai fiúiskola I—II. oszt., 19. d. e. Ispotályi fiúiskola III—IV. oszt., 19. d. u. Ispotályi fiúiskola I. oszt., 20. d. e. Ispotályi fiúiskola II. oszt., 20. d. u. Vigkedvü M.-utcai fiúiskola VI. oszt., 21. d. e. Vigkedvü M.-utcai leányiskola I. oszt., 21. d. u. Homokkerti fiúiskola I—II. oszt., 22. d. e. Ispotályi leányiskola I. oszt., 22. d. u. Vigkedvü M.-utcai leányiskola II. oszt., 24. d. e. Vigkedvü M.-utcai fiúiskola IV. oszt., 24. d. u. Homokkerti leányiskola I—II. oszt., 25. d. e. Ispotályi leányiskola IV. oszt., 25. d. u. Teleki-utcai fiúiskola III. oszt., 26. d. e. Ispotályi leányiskola II. oszt., 26. d. u. Vigkedvü M.-utcai leányiskola III. osztály.

E) **A főiskolai imateremben:** Vizsgát vezető: Nagy József tanítóképzőintézeti igazgató. Június 19. d. e. 10 óra: Gvakorló iskola I—IV. osztály. A vizsgák kezdete délelőtt 9. délután 4 óra. Az évetzáró- és hálaadó istentisztelet június 15. napján reggel 8 órakor a négy templomban fog megtartatni.

— **Évzáró a kollégiumban.** A kollégium évzáró ünnepélyét hétfőn tartják meg. Délelőtt 10 órakor ünneni istentisztelet lesz a Nagytemplomban a következő sorrendben: Felálló ének, 37. dicséret I. verse. Közének. LXXXIV. zsoltár. Dicsőség. Oláh Károlytól, átírta Mácsav Sándor. Éneklő a főiskola énekara. Ima: mondja lovag Csikv Lajos teológiai akadémiai tanár, főiskola lelkésze. CXXXVIII. zsoltárt Mácsav Sándor átírásában éneklő a főiskolai énekara. Közének, 179. dicséret 10. verse. Istentisztelet után a főiskola disztermében az ak. igazgató mond köszönetet az egyházközségnek, debreceni egyház és a város kiküldötteinek a kollégium ez évi támogatásáért.

SPORT

Vasárnapi football mérkőzések. Oriási érdeklődés előzi meg a Debreceni Kereskedelmi alkalmazottak Sport Egylete és a Debreceni Munkás Testező Egylet között ma végbemenő bajnoki football mérkőzést. E mérkőzéstől ugyszólván félt mindkét egyület és a végsőkig kitolták, hogy erőt gyűjtsenek erre. Ezen mérkőzés lesz az idei mérkőzések legérdekesebb és legizgatóbb mérkőzése, mely bizonyára óriási közönséget fog vonzani. Eredményt megjósolni nem lehet. A DMTE. komplett erős csapattal fog kiállni míg a KASE csapatából Pongrác és Markovics hiányzanak. Az így meghandicépt csapat csak igazi tüzzel lelkesedéssel — melyet elvárunk — nem játszik, akkor nem nyeri meg a mérkőzést. A mérkőzés kezdete délután 5 óra. A pályán buffet van.

E mérkőzést megelőzőleg a DTE II. csapata játszik barátságost a Debreceni Nyomdász Sp. C. I. csapatával fél 4 órai kezdettel. Továbbá a DMTE III. csapata játszik a DKASE III. csapatával. E mérkőzéseket Losonczy (KASE) vezeti, míg a bajnokit Filkorn (Törekvés) bár ez ellen mindkét egyület tiltakozott.

SALVATOR

kiváló bőr- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajknál, kőszólynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzőszervi hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinyo-Lipóci Salvatorforrás-vállalat
Budapest, V. Rudolf-rakpart 3.

Sohse feledkezem meg,

hogy oly napokon, melyeken marhahúst nem főzök, a levesek, mártások és főzelékek készítéséhez

MAGGI-féle kockát

(kész húsleves)

drbja 5 f.

1/4 literre

használg.

A MAGGI név a gondos előállításért és a jó minőségért szavatol.

Kereszte-illag védjeggyel.

— **Ne essen kétségbe** ha sérve van. A legtökéletesebb, könnyű és mégis jól záró sérvkötőket, valamint háskötők, köldök és ovomor kötőket készíti Schön Sándor keztvü kötszer és orvosi műszertára Piac-utca 14. Csabó-utca sarok. (Bika szállodával szemben.)

— **Kristály víz** palackja 4 fillér. Megrendelhető telefonon 820.

— **Selyem, gumi, lüster** és angol uti köpenyek dus választékban, ugyszintén uti ruhák rendkívül olcsón árusítanak Halmágyi Sámuel főüzletében Piac-utca 47.

— **Ócska tankönyvekért** legtöbbet fizet Aczél antiquáriumban.

— **Műjég** házhoz szállítva megrendelhető telefonon 820.

— **Mosó pongyolák** remek választékban 10 korona Halmágyinál.

— **A Nemzeti kávéházban** naponta még itt nem létezett Tiroli zenekar ének- és bohózatokkal összekötve működik. Beléptidij nincs. Ételek és italokról gondoskodik Rosner A. kávé.

Patkányok

és egerek elpusztulnak bűbölyökkel kívül, „Danyez Virus” alkalmazása esetén, melyet a párisi „Pasteur Intézetben” találtak fel. Más állatokra és az emberre ártalmatlan. 1 tubus K 2.50, 3 tubus K 6.75, 5 tubus K 10.— Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Borszék fürdő

(Csikmegeye. Vas. állomás: Marishévíz.)

Klimatikus gyógyhely. 950 méter t. f. magasságban. **Ozonus, lenyevés** közepette. Számátlan természetes **szénsavdus és vasas gyógyforrás.** Hidegvíz és meleg szénsavas pezsgő és mórfürdő. Idegesség, asztmatikus bajok, általános elgyengülések, gyermekeknel angolkór és vérszegénység ellen biztos hatású. — **Penziórendszer a Remény-szállóban.** — **Prospektust küld az igazgatóság.**

Sunlight Szappan

Színes ruhák részére!

A legnemesebb nyersanyagokból előállítva, nem támadja meg a szövetet, csak a piszkot, de ezt alaposan, anélkül, hogy a ruha színe megfakulna, vagy eltűnne.

Kettős darab 30 fillérért.
Nyolcszögletű darab 18 fillérért.

255

A közönség köréből

A brutális tanító. E lap tegnapi számában „O” jelzés alatt valaki csekély személyemmel foglalkozott. Kénytelen vagyok e tárgyban kinyilatkoztatni, hogy az ugynevezett „brutális” után a nevezett növendékek az udvaron nevetve játszadoztak, mikor „O” tudtom nélkül bejött az udvarra adatait megszerezni és mikor ma a cikket növendékeim előtt felolvastam, ők maguk is csudálkoztak annak nevetséges állításain, melyek egyáltalán nem fedik a valóságot. A gyürü dolga is például mese. A cikkíró, ki a hátam megett tárgyalt, — s nem is az én növendékeimmel, — vehetett volna annyi fáradtságot, hogy a dolognak utána járva, ilyen naiv módon, gyermek mesék alapján, nem hurcolt volna meg a nyilvánosság előtt. Különbösen felhívom a cikkíró, hogy ha már ily tendenciózusan vitte ez ügyet a nyilvánosság elé, felettes hatóságom előtt is tegyen feljelentést ellenem, s ne az ismeretlenség kényelmes köpönyege alatt vádaskodjék alaptalanul.

Ormós Lajos.

Vannak fájdalmai?

I. A Feller-féle Elsafidó saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzt, kőszvényt, ideggyengeséget, oldalszurást, zsábt, bennulást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem emlegetett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsafidót, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légúti vagy hallástól eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg „Feller” nyelvet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.

II. Továbbá tudomására öhajjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajok, görcs, étvágytalanság, veseéges, hányási inger, rosszullét, felbőgés, puffadás, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsafidókat. 6 doboz bérmentve 4 korona. Üvadjunk azonban utána az utóaktól és címezzünk minden rendelést pontosan

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stabica, Centrale 130. sz. (Zágrábmegye.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

Törvényszéki főtárgyalások: június hó 10-én: Molnár Zsigmond, csalás büntette. Varga Miklós, lopás büntette. Június hó 11-én Márkus Jenő, gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége. Doros János, lopás büntette. Dóri Lajos, lopás büntette. Június hó 12-én: Hobela Kálmán hamisvadás vétsége. Zagya Imre, hivatalos hatalommal való visszaélés, B. Nagy István büntető ügye. Június hó 13-án: Szabó János, több rendbeli csalás büntette. Sóvágó József, gondatlanságból eredő súlyos testi sértés. Június hó 14-én: Erdélyi Ferenc, keríté büntette. Ajtai János, csalás büntette. Hári Gábor lopás. Június hó 15-én: Csipes Mária és tsa, lopás büntette. Alekszi Lajos, sikkasztás büntette. Turbók Sándor, közokirat hamisítás. Orbán Imre, hivatalos hatalommal való visszaélés.

— Butorcsarnok áthelyezés Hunyadi-utca 19. szám alól a Butorcsarnok (Csapó-u. és Piac-utca sarok) Takarékos és Hitelintézet r.-t. palotája emeleti termeiben helyeztetett át. A Butorcsarnokban 80 szoba butor áll a közönség rendelkezésére s mindenkinek sajtát érdeke, hogy mielőtt butorait beszerzi, a csarnokban felhalmozott s szabott árak mellett árusított butorzatot vételkötelezettség nélkül megtekintse. A csarnokban eladott műbutorokért Kovács Gyula műbutorgyáros 2 évi jótállást vállal. Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Vannak fájdalmai? Rheuma, csusz, kőszvény szaggatása? Ezen fájdalmak ellen legbiztosabb házszer a híres Király-Balzsam! Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti. Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerárában Kossuth-utca 8. színház mellett

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	886.50
Osztárk hitel	688.50
1 százalékos koronajáradék	89.05
Államvasut	730.—
Jelzálogbank	466.—
Rimamurányi	755.—
Salgótarjáni	752.—
Közuti vasut	769.25

Irányzat:

Magánleszámítolási kamatláb:

Bécs 4³/₈%, Berlin 4²/₈% London 3⁵/₁₆%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svarz E. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11.61
aprília	—
májusra	—
Réza októberre	9.62
Zab októberre	9.28
Tengeri májusra	8.72
Tengeri 1912. év júli	8.81
augusztusra	—

Irányzat:

Készára változatlan.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Az 1912. évi június 4-én megtartott kisorsolásnál kisorsoltatott: 4%-os, 50 éves, forintról szóló záloglevelekben

1,253.000 K és

4%-os, 50 éves, koronáról szóló záloglevelekben 549.000 K.

Az 1912. évi június 4-én kisorsolt záloglevelek 1912. évi október 1-étől fogva úgy a jelzáloghitelpénztárnál Bécsben, valamint valamennyi bankintézetnél ki fognak fizettetni.

A f. é. június 4-én kisorsolt és a korábbi kisorsolásokból még fel nem vett 4%-os záloglevelek számlaggyőke a nevezett pénztárnál és valamennyi bankintézetnél kívánatra ingyen kiszolgáltatik.

A kisorsolt záloglevelek kamatoztatása az illető kisorsolás után legközelebb következő szelvényhatáridővel megszűnik, tehát a f. é. június 4-én kisorsolt zálogleveleket illetőleg 1912. évi október 1-én. Bécs, 1912. évi június 4-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics kormányzó.

Wolfrum főtanácsos

Pranger vezértitkár.

Ingatlanok forgalma.

Sárközi Sándor veszi Molnár István és neje Harsányi Ilonától 300 négyszögöl területű ingatlanát 1200 koronáért.

Nagy Gábor és neje Oláh Julianna veszik Mező Ármintól 200 négyszögöl területű ingatlant 800 koronáért.

Ádám Antal és neje Futykó Teréz veszik Papp Mártha Antal és neje Bónis Teréztől Kuruc-utca 17. számú házat 4100 koronáért.

Csongrádi Józsefné Molnár Julianna veszi Kolozsvári István és neje Dobi Esztertől 91 négyszögöl területű ingatlant 880 koronáért.

Kohn S. Sándor

Hatvan-utca 41.

szobafestő, mázoló és tapétázó.

Elvállal e szakmába vágó minden munkát a legmodernebb kivitelben és legszolidabb árak mellett. Vidékre mintáknak a készséggel szolgálók.

Földes Sándor

villamos világítási és erőátviteli vállalata

Piacz-u. 42. (Gyarmathy-ház.)

Péterfia 64. sz. házat eladom.

Értekezzen d. u. 2—4 óraker Egyháztér 13. Bisothka.

Uj üzlet! Megnyilt! Uj üzlet!

Bluz-, Alj- és Pongyola-Áruház

Csapó-u. 18. volt gyógyszerár helyén.

Saját varroda az üzletben.

Rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Gyászruhák 5 óra alatt készítettetnek. (Mosó pongyola 5 kor.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 sorig 50 fillér, azontul minden sor 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden sor 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék a válszámbélyegyet osztolni.

Levelezés.

Férjet keresnek 21 éves amerikai árva 120,000 dollár vagyonnal, továbbá 38 éves egyedül álló, gyermektelen özvegy 75,000 kor., 18 éves szerb hölgy 150,000 frank, 25 éves evang. földbirtokos leánya 50,000 márka, 25 éves orosz hölgy 50,000 rubel vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy 10—500,000 márka vagyonnal. Komoly érdeklődőknek díjtalan felvilágosítással szolgál. Schlesinger, Berlin 18.

Betöltendő.

Házvezetőnek kisebb vagy nagyobb háztartásban, anyátlan gyermekek hűséges gondviselőjének ajánljuk tisztességes úri asszony, csakis Debreczenben. Cím e lap kiadóhivatalában.

Munkásnök, kocsisok felvételnek Honvéd-utca 16.

Házmester felvétetik. Iskola-u. 8.

Azonnali belépésre felvétetik egy pénztárnok, ki jól számol és ír, a Linoleum áruházba.

Bármiféle cím, körlevél, avagy boríték címzését elvállalok és azt gyorsan elkészítem. Jóírású fiatal ember. Cím a kiadóba.

Adás-vétel.

Gróf Andrassy, Tesseni, H.-Böszörményi szövetezeti és Hungária tea vajak uradalmi írósvaj, gyenge turó mindennap friss kapható Deutsch Lajos főüzletében Plac-utca 38. és fiók üzletében Plac-utca 72. sz.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehér nemű és divatcikk. Egyszeri vásárlás mindenkit meggyőz. Szíves pártfogást kér Klein Izso, Csapó-u. 18.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Saját termésű boraimat üvegezve, literenként 70 fillérért árusítom. Borossy Gyuláné Batthyány-utca 4-ik számú házmától.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

16 év óta fennálló mosoda eladó Egyháztér 3.

Eladó 13 drb hasas és fijas kocsa, mangaliczafaj szőke. Cím a kiadóhivatalban.

Saját monogramjával ellátott szivarkahüvelyt szívat mindenki! Kizárólagos raktár a Harmathy hüvelykülönlegességek főraktárában, Fűvészkert-u. 14.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel Falusi Károly polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Beeskay kerítés vasuti állomás és posta ügynökség 9 hold szőlő elköltözés miatt kedvező fizetési feltételek mellett fél holdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél a helyszínen.

29 hold föld a Bánkon, a banki iskola mellett, tanyaépületekkel, őszi, tavaszi vetéssel vagy anélkül eladó. Értekezni Konyári Sándorral, Bánkon, kint a helyszínen.

Különféle.

Welsz Ferencz gépzemre berendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Van szerencsém értesíteni hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem, s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Munkáslányok

felvételnek

a Dobozgyárban

Fürdő-utca 4. sz. (Margitfürdőtelep.)

Friedmann Sámuel

bádigos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádigos munkákat jutányosan készít bádigos mesterek részére is.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszere a

Hollandi

Gyomoreseppek

Égy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

A mesterdalnok . . . .

Cipőm szép és tökéletes, Benne jární élvezetes, Mert ha cipőt szegzek, varrok, Rajt' van

PALMA
kaucsuk sarok.

Telefon 945.

Telefon 945.

Tüzifa, szén, mész,

cserép, cement, téglá

és mindennemű építkezési anyagok

legolcsóbb beszerzési forrása

Szügyi Sándornál

Bánffy-u. 6. „Hungária“-malom mellett.

Nyugdíjas, szerényebb igényű úri családoknak volna

felette alkalmas!

Kitűnő levegő! Minden kényelem!

Mese szép udvar!

Szőlő, gyümölcsös, villanyos vasuti közlekedés!

Ez évben jár le hirdetési irodám helyiségének bérlete és miután irodámat tetemesen kibővíteni, újabb üzletágakat (kölcsonügyletek, bérleti ügyek, okmány-szerzések, gépirási munkák, házassági ügyek) bevezetni kívánok, így egy olyan hatalmasabb irodahelyiségre van szükségem, mely magánlakással egybe kötve és ezért kénytelen vagyok Patai utca 12. számú családi házmától megválni és miután bérbe kiadni nem akarom odaadom a legelső jelentkezőnek 22 ezer kor.-ért alább egy fillérrel sem!

Becsületszavamra mondom, hogy a télen egy ref. nyugalmazott lelkész 28 ezer koronáért kérte tőlem, de nem volt szándékomban eladni.

A megvételhez 6 ezer frt. készpénz elegendő!

A Patai-utca, a Csapó-utca végén van, egész évi villanyos bérlet 20 kor. Az Árpádtéri templom után következő Apaffy-utcai megállónál kell leszállani, utánna jön a Dugovics-utca, azután a Patai-utca, balkez felől van e családi házam, olajba festett fronttal. Telefon bevezetve.

Telefonszám: 762.

Az épület teljesen adómentes, szintiszta téglapépület, magában foglal egy rendbeli 4 szobás lakást, óriási nagy konyha és spájzzal, előszobával, fürdőszobával és verandával, külön teljesen új téglapépületben nyári konyha — mosóház, 3 kamara, pince, kitűnő vizű kut, szivó-nyomó, beton hűtő aknával ellátva. Az udvar letéglázva, lecsatornázva, az összes helyiségek és udvar villanyvilágításra berendezve és pedig a padlásán vezetett Bergmann csövekben. Nagyon szép kert, termő szőlő és gyümölcsös, külön torna-udvar, tornaszerekkel felszerelve. Kevés átalakítással lehet két lakosztályt nyerni és pedig az utcára 3 szobást, az udvarra pedig 4 szobás lakosztályt. A szobákban cserépkályhák és ventilációk. Az idej nagy eszések miatt most az utcán viz van, mert hiszen most nyílt új utca a Patai utca, de ez év nyarán már kiépül az utcai csatorna és gyalogjárda is, erről meggyőződhet a komoly érdeklődő a városi mérnöki hivatalnál, vagy a tanácsnál is. A kut tömlőkkel és sugárcsővel is fel van szerelve.

Csak a délutáni órákban tekinthető meg!

Balsam minden szenvedésre

az a háziszser, melyet Gyarmati Emil bajai gyógy-szerész a beteg emberiség boldogságára ma már az egész Európában hírnevéssé és nélkülözhetelenné tett. Az ember egészségének legfontosabb öre az **Universal-Balsam**, s azért nem szabad e háziszsernek egy családban sem hiányozni. A legtöbb betegség a rossz gyomortól ered. **E balsam gyógyír a rossz emésztés, gyomorégés, étvágytalanság, bűfűgés, kólika, fejfájás, puffadás stb. ellen.** A Gyarmati-féle Universalbalsam azonban nem csupán belsőleg, de külsőleg is alkalmazva páratlan hatású, kitűnően hat pld fájdalomcsillapítóként szaggatásoknál, sebek és daganatoknál és antiszeptikum voltánál fogva vízzel hígítva kiválóan jó eredmény-nyel használják a különböző száj-, fog- és torokbe-legegeknek. Arra való tekintettel, hogy szegény és gazdag egyaránt használhassa, az árát a lehető legolcsóbbra szabtuk meg. 12 üveg Gyarmati-féle Universalbalsam ára csak 5 korona. 1 próbaüveg Gyarmati-féle Universalbalsam ára 1 korona franco szállítással. Kapható az egyedüli készítőnél:

Gyarmati Emil városi gyógyszer-tára, Baja.

Ajánlom egyben kozmetikai laboratoriumom világ-hírű cosmetikai, háztartási és gyógyszer specialitásait. Prospektussal ingyen szolgálok.

Viszonteladók az összes czikkokból nagy engedményt kapnak!

Elsőrendű gépolaj,

gépzsír, kék uszó kocsi-koncs, mindenféle színű zománc és kocsilakkok, legfinomabb koncében tört festékek legelőnyösebben kapható

Berger J.

kizárólagos festéküzletében

Csapó-u. 10. — Telefon 369.

A legújabb és legmodernebb ékszer-ek készülnek

Vági István

ékszerész műtermében, Miklós-u. 5. javítások átalakítások a legszebb, legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek.

Pontos kiszolgálás.

Eladó vagy kiadó birtok.

1342 hold, melyből 72 hold kitűnő rét, a többi szántó föld 56 hold dohánytermeléssel, sok szép épülettel. A vasuti állomástól fél órányira, köztal összekötve, vagy a most épülő vasutól 5 percnyire lesz.

Czím a kiadóhivatalban.

Ügynök nem díjaztatik.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Órlási választék

mindenféle szőnyegekben

Függönyök. — Ágy- és asztalterítők. — Divánterítők. — Lábtörlők. — Linoleum. — Butorszövetek. ::

Az Első Takarékpénztár

átköltözködése folytán megürült Kosuth-u. 3. sz. alatti első emeleti helyiségek

üzletnek vagy irodának

kiadó.

DARKAUFÜRDŐ

(Osztrák-Szilézia)

Legerősebb elsőrangú jódbrom-sósfürdő. Egyetlen fürdő, ahol tiszta jódóban lehet fürödni. Javallatok: Görvély, syphillis, exsudatumok, érelmeszesedés, csont- és ízületi bajok, női betegségek, csusz, stb. Legmodernebb gyógyeszközök. Régi park. Diszes szállások. Gyermekpenziók kíséret nélkül. Hegyi vízvezeték. Telefon. Posta, táviró és vasuti állomás. Évad május 15-től október 1-ig. Főorvos Dr. V. Klimek. Értesítésekkel és prospektusokkal szolgál **Exz. Graf Larisch-Mönnichsche Kurverwaltung, Darkau.**

NIGRIN

a legjobb czipőkrém az egész világon. Az

eddig világhírű wiksznek vitriol nélküli gyártása is.

St. Fernolndt, Wien III.

cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári lennállás.

Iglófürdő

gyógyfürdő (Szepes megye)

vasuti állomás: Igló. (Automobiljárt.) Gyönyörű fekvéssel, fenyvesekkel körülövezve, teljesen védett fekvésű hely. Elsőrendű vizgyógyintézet az összes fizikai gyógyító eljárásokra. Inhalatórium, szénsavas fürdők, fekvőcsarnok, hiszálókura stb. Szórakozásokról gondoskodva. **Kitűnő konyha.** **Allandó fürdőorvos.** **Árak mérsékeltek.** **Tájékoztató leírást** (prospektust) kívánatra küld **Iglófürdő gondnoksága.**

Aranybánya.

Önálló ekziszcenciát teremthet magának egy ur vagy hölgy, mint egy szétküldési hely **flók-vezetője.**

Kereset 6000—8000 K évenként. Szigoruan tisztességes dolog, mindenkinek alkalmas, akár városban, akár faluhelyen lakik. Bolthelyiség nem szükséges. Folytatható rendszeres foglalkozás megtartása melle t is. Tudakozódások az élet-leírás beküldésével. Filialeiter Nr. F. 125n, alatt Annoncenexpedition „Propaganda“ Wie. XIII/8. címre intézendők.

Telefon sz. 49. Telefon sz. 49.

SZÁNTÓ LASZLÓ

DEBRECZEN

a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsmegyei képviselője.

Ajánlja: a Salgótarján, Petrozsény, Pálfalva és Farkasvölgyi bányák darabos, koczká, darva, akna és aprószén termékeit cseplési, szobafűzelési és ipari czélokra

Kapható **Friss Sándor** kereskedőnél Debreczen.

Automobilvezetői -szakiskola

Budapest, VIII., Illés-utca 19. sz.

Modern tanintézet autovezetői kiképzésre. — Gazdag felszerelés. — Kiváló tan-erők. — Ingyenes állásközvetítés. — Prospek-tus választékyeg ellenében díjtalan.

Tekintve a szakképzett sofförökben mutatkozó állandó keresletet, melegen ajánljuk a pályaválasztók figyelmébe az intézetet

Tapéták Linoleum Linerusta

Tapétaház **Jerk & Schuschnitz**

Wien, VI., Gumpendorferstrasse 6.

Kérje mintakönyvünket minden kártya tól és díszítő tól.

1490—1912. tkvsz.

Árverési hírdetményi kivonat.

A derecskei kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Derecskei Népban- végrehajtatónak Grösz Jakab és neje elleni végrehajtatási ügyében 400 köf. tőke, ennek 1911. évi július hó 20. napjától járó 8% kamatai, 110 korona 20 fillér már meg-állapított per- és végrehajtatási és az árverés kérésért jelenleg 18 kor. 30 fillérben meg-állapított, valamint a még felmerülendő költ- ségekből álló követelése kielégítése czéljából a derecskei kir. jbiróság területén levő a derecskei 3677. sz. betétben A. I 1—2. sor. 670. 671. hrsz. a. felvett házias beltelekre azzal, hogy a C. 1. alatt Lehner Adolf és neje javára bekebelezett szolgálmi jog az árverés által nem érintetik, épségben marad, 1400 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtatási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül az **1912. évi ju- lius hó 4. napjának d. e. 9 óráját** e bi- róság árverési termébe kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár 1400 kor., azon- ban az árverésre kitett ingatlan a kikiáltási ár 2/3 (kétharmad) részén alul eladatni nem fog.

A bánatpénz az ingatlanok kikiáltási árának 10% -a.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% -át készpénzben, vagy óva- dékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60 t. cz. 170. § a ér- telmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál ugy Derecske község előjáróságánál tekinthetők meg.

Derecskén, 1912 április hó 20-án. A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Jákó s. k. kir. jbiró.

Üzletszerzőket

keres bevezetett biztosító intézet.

Ajánlatokat tüzetes referenciákkal a kiadóhivatal továbbít „Nagy jövedelmű” jellegre.

Fickó! Még most sem jegyeztél meg magadnak, hogy csak **Jacobi antinicotin** szívarka-hüvelyt szívok!

1894—1912. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A derecskei kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Derecskei Népbank végrehajtónak Ungvári József és neje Pap Margit derecskei lakosok elleni végrehajtási ügyében 200 kor. tőke, ennek 1911. évi március hó 10. napjától járó 8% kamatai, 63 kor. 92 fillér már megállapított per- és végrehajtási és az árverésért jelenleg 13 koronában megállapított, valamint a még felmerülendő költségekből álló követelése kielégítése céljából a derecskei kir. bíróság területén levő, a derecskei 2585. sz. betétben 2691. hrsz. a. felvett házaspár beltelekre 3600 koronában és a derecskei 2586. sz. betétben 16536/2. hrsz. alatt kerti szántóföldre 169 koronában megállapított kik. ált. árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén annak fogánatosítására határidőül az **1912. évi július hó 1-én napjának d. e. 9 óráját** a bíróság árverési termébe kitzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitétt ingatlan a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ (két-harmad) részen alul eladatni nem fog.

A bánatpénz az ingatlanok kikiáltási árának 10%-a.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál egy Derecske község házában tekinthetők meg.

Derecskén, 1912 május hó 22-én. A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

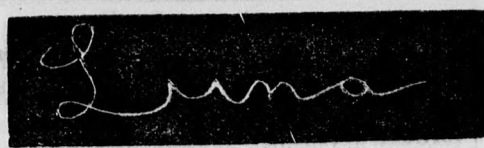
Jákó s. k. kir. járásbíró.

Debreczeni Termény-Áruraktár
és Gyáripar r. t.

Telefon sz. 58. Telefon sz. 58.

Habarcsgyárunk

(kész malter) üzeme megkezdődött. Kitűnő kötőképességű habarcsunkat egy köbméter tartalmazó kocsinkban magunk fuvarozzuk a megrendelés helyére.

A kézi és szén-savas ásványvizek királya.

Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ. nál Debreczenben.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületi, deszka és cserépkereskedése, Wesselényi-tér 6 szám alatt (Bertagözmalom mellett.) — Kolarit elszigetelő lemez kizárólagos egyed. árusítása. —

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke, — hogy szükségletét nálam szerezze be.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szerezhető be.

Thurzó-Füred

A déli Szepességnek egy remeke 61 fenyvesek közepette. Vasúti Állomás Gölnöbánya. 672 méter. Posta és távirat helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely.

Vizgyógyintézet, vizkurák, Inhalációk, diétás kurák, nap- és szabad tófürdők, villanváz és massage.

Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringés, anyagcsere és más egyéb bajok ellen. Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárással. Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utó- idényben 30 százalék, július elejétől 6 heti tartózkodás után 60 százalék árengedmény. Szobák egész időnyire olcsó ártalányban bérelhetők. — Állandó fürdőorvos: **Vladár József Dr.** Prospektussal szolgál a Fürdőigazgatóság.

9552—9879/1912.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a Gróf Degenfeld-tér 6-ik számú városi tulajdont képező házban (volt kisdudóvó) levő összes helyiségeknek — az utcára néző egy üzlethelyiség kivételével — az 1912. évi július hó 1-től, 1915. évi április hó 30-ig leendő bérbeadására az **1912. évi július hó 18. napján délelőtt 9 órákor** a városháza nagy-tanácstermében nyilvános árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár: 5101 korona.

Árverelők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át az árverés napján az árvereltető bizottság előtt készpénzben bánatpénzül letenni.

Az árverési feltételek a számvevősegnél a hivatalos órák alatt az érdeklődők által megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1912. évi június hó 7-én tartott üléséből.

A városi Tanács.

Simonffy- utoza 55.	Ruhafestő.	Szőchényi- utoza 6.
GÖZTISZTÍTÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utoza 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utoza 14.

A mi legmodernebbül berendezett különlegességi gyártelepünk

40 év óta áll az élén

a borsajtó-gyáraknak és szakkörökben kiérdemelte magának

a legjobb hirnevet.

Kérje a 354/a. számú különlegességi katalógust bor- és gyümölcs-sajtókról, teljes mustoló-telepekről, hydraulikus sajtókról, gyümölcs- és szőlőmalmokról, szőlőzuzókról és szőlőszemzőgépekről stb.

Több mint 700 érem és első díjak stb.

Ph. Mayfarth & Co.

1500 munkás.

Wien, II., Taborstrasse 71.

Képviselek kerestetnek.

Rácz Sándor

fővárosi tanár

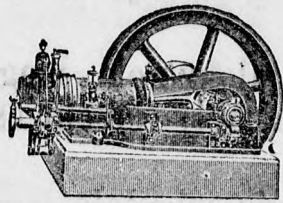
fiú nevelő- és tanintézet, Budapest

a Dunaparton, az Országház mellett, közel a Margitsziget (V., Személynök-u. 7. I. emelet), elemi-, közép- és kereskedelmi iskolai tanulók számára. Az intézet közvetlen közelében vannak az V. ker. állami főreáliskola és főgimnázium, a keresk. akadémia és felsőkereskedelmi iskola, fővárosi polgári és elemi iskola. Elsőrendű állami és fővárosi közép- és kereskedelmi iskolai tanárok. Német, francia és angol társalgás. Zene, torna, sport. — **M. gántanulókat** legbiztosabb sikerrel készít elő az intézet. — **Akad. és egyetemi hallgatók számára külön pensió** és jogi szeminárium. Prospektust szívesen küld az igazgatóság.

Nyersolaj, szivóház, Diesel benzín

Motorok és lokomobilok

gyors
szállítás
kezelés
biztonság
tartósság
minőség
tartósság

Drezdai Motorgyár Részv. Társ.

Németországi, legrégebbi, legnagyobb motorgyára.
Vezetékviseelő:

Gellert Ignác és Társa

BUDAPEST, V., Koháry-utca 4. sz.
(Alkotmány-utca sarok.)

LUBLÓFÜRDŐ

kiterjedt fenyveserdők között.

Szénsavas vasas (pezsgő) és moorfürdők.

Vasas források, főlegte dusak szénsavban, ivó-, fürdő- és területi gyógyászati. Kifejező hatású vérszegénység-nél, az idegrendszer idült bántalmánál, szívbántalmánál, általános gyengeségnél, súlyos betegségek, testi és szellemi túlerőltetés után, különösen pedig női bajoknál. Pormentes védett fekvés (556 méter). Állandó fürdőorvos: Dr. DILLNERGER EMIL
vm. I. főorvos, budapesti nőorvos.

Kényelmes modern lakások, A vendéglő, illetve konyha Weber J. vezetéke alatt áll. Finom konyha. Figyelmes kiszolgálás. Penziórendszer. Posta- és távírda-állomás.

Elő- és utóidényben tetemes árkedvezmények.

Bővebb felvilágosítással szolgál és képes prospektusokat küld az uradalmi fürdőigondnoknál Lublófürdőn (Szepesmegye).

Az alkohol elleni küzdelemben

az alkoholmentes pezsgő-limonádék, melyek a

Marsner-féle pezsgő-limonádé-cukorkákból

készülnek, a leghatékonyabb szer.

Csak akkor valódi, ha ezen védjeggyel minden zacskó, valamint minden egyes pasztilla el van látva.

Évenkénti fogyasztása több, mint 60 millió darab.

Egyedüli készítő:

Első csehországi orientális cukorárak és csokoládégyárak részvénytársaság Egl. Weinberge

azelőtt **Marsner A.**

Képviselet: Schiffmann J. Henrik, Budapest, VIII., József-körút 63. szám.

Porol szövet- és csipkefüggönyöket, stórokat, dívánvédőket, ágy- és asztalterítőket stb.

Fest

Tisztít

Hrabéczy

Agytollat

fertőtlenítve tisztít

Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság, Széchenyi-utca 42. sz.

Hullik a haja? Bántja a hajkorpa?

Akkor kísérelje meg a

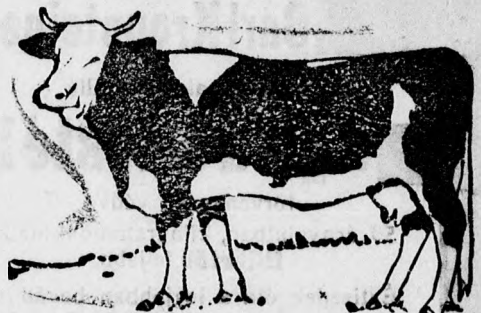
Dr. Dralle-féle

Nyirfa-hajvizet.

A hatás meglepetést fog Önnek szerezni!

Ára 2.50 és 5.— korona. Kapható a gyógyszerárakban, drogériákban, illatszerekkereskedésekben és jobb fodrászüzletekben. Gyáros: **Georg Dralle, Bodenbach a. E.**

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kiscigáknak, gazdaságoknak és uradalmaknak. A tarka fajuszók és tehének jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után is fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Eötvös-utca 2. sz. Szatmár. (A régi Koronával szemben.)

Irodai telefon szám 16. — Gazdasági telefon szám 155.

Zwiback udvari szállító blous-különlegességei

Debreczenben

csakis Halmágyi-nál

Főüzlet: szerezhetők be. Fióküzlet:

Piacz-utca 47. sz.

Piacz-utca 32. sz.

Telefon 632. sz.

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Magyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójáratok

Rotterdam-Newyork-Kanada között.

Iroda: Budapest, VII., Nefelejts-utca 47.

Meanyit Meanyit
az Új Orthodox Bodega és Étterem

Hunyadi-utca 14. szám alatt.

Kitűnő tisztán kezelt házi konyha. Minden időben friss ebéd és vacsora étlap szerint mérsékelt olcsó árban, mindezenmő szesz italok kimérése. — Abonnomákat jutányos árban elfogadok. Teljesen újonnan berendezett legmodernebb szobák állanak a nagyközönség rendelkezésére. Szíves pártfogást kér

Fried J.

bodegás és vendéglős
 DEBRECZEN, Hunyadi-utca 14. szám.

Bérekocsisok

és fuvarosoknak különösen alkalmas közvetlen a Hungária-malom mellett a Poroszlay telepen egy jól bekerített lakóház, istálló és kocsiszín

azonnal kiadó.

Minden oldalról könnyen megközelíthető, villanyos megállóhoz közel, baromflitenyésztesre is kiválóan alkalmas.

Értekezhetni lehet **Fleischer István**
 Deák Ferencz-u. 19. sz. alatt.

Carl Kronsteiner

időjárásnak ellentálló

agade-festék

törvényesen védve.

50 arnyalatban, kilogrammonként 24 fillértől feljebb.

Évtizedek óta a legjobban bevált és minden utánzatot felülmuló. Egyedüli célszerű mázoló anyag már befestett homlokzatoknál.

Zománc-homlokzattfesték nem kopik, egy vonással fődő, zománckemény festék, melynél az alapozás fölösleges és csupán hideg vízzel keverve, használatra alkalmas. Antiseptikus, méregmentes, porhanyó. Esményi festés belső helyiségek, még festetlen homlokzatok, faépületek, mint: félszerek, pavillonok, kerítések stb. részére. Kapható az összes árnyalatokban. Költség négyszögméterenként 5 fillér.

Mintakönyv és ismertetés ingyen és bérmentve

Carl Kronsteiner,

Wien, III., Hauptstrasse 120.

Raktárak minden nagyobb városban.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZÖR kevesebb a gond,

II-SZÖR kevesebb a munka,

III-SZÖR kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított

BORDÓI KEVERÉK

kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harminál permetezhet vele! Semmi üledék nincs! Számtalan eli-mező nyilatkozat! Gyárjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett Rézkénport és bordói port is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást a

FORHIN-gyártól, Budapest, VI., Váci-út 93.

Nincs többé nedves fal!!!

Watprooffal, a legtökéletesebb vízhatlanító és szigetelő anyaggal nedves helyiségek teljesen szárazzá tehetők.

Watprooffal telített homlokzatok megtartják mindenkor tetszetős külsejüket. Bármely cement és mészkészítmény vízhatlanná válik.

Watproof a legjobb talajviz-szigetelő.

Raktár: **Lukács Vilmos és Testvére, Hatvan-u. 5.**

Kavics-homokbánya az év minden szakában üzemben. Gözüzemű berendezés. Mindenféle vasbeton és betonmunkához kiválóan alkalmas Szamos-folyam kavics. Vasúti állomás Szatmár-Udvari. Rendelvények bármikor és bármily mennyiségben a legrövidebb idő alatt elintéztetnek.

Megrendelések: **Bikfalvy Albert**

tulajdonoshoz címzendők: **Barend, pos a, táviró és vasútállomás Szatmárudvari.** Telefon-zám 3., vagy **Mayer József** ügynökhöz Szatmárnémeti, Zrínyi-utca 48. szám.

Máriavölgyi fürdő és Ásványvízforrások.

A vámfalui és turvékenyi határok összeszűkülésénél remek 165 hold tölgyfaerdőtől környezett parkban, melyet most már a felnőt **fenyvesek** tesznek élénkebbé, szelíd lejtővel alakul a kedves **Máriavölgy**, melynek ásványvízkeleti gazdagsága talán az egész világon páratlanul ál. Alig 1/2 holdnyi területen 11 különféle **ásványvíz-forrás** fakad. Vannak itt **szénsavas, kénes, vasas, égvényes, sós, földes és glaubersós** források Majdnem minden forrás kisebb-nagyobb mennyiségben jód tartalmu. A Gábor- (ugynevezett parádi) és Máriahat források, azonkívül még nagymennyiségű hidrotengáztt is tartalmaznak. A fürdő természetes **szénsavas** fürdői, kiváló hatásuak. **Neurasthenia, szívbaj, hisztéria, elzsirosodás, Chronikus reuma, csusz, skrofula, bőrbetegség, vérszemesedés, gyengeség, sápkór, vesebaj és nőbajoknál stb.**

Modern új American fürdőkádak. Állandó fürdőorvos.

Villanyvilágítás. Zene. Pensiorend-szer. Idény május 1-től október 1-ig.

Posta- és vasuti állomás: **Vámfalu-Máriavölgy fürdő.**

A **Máriavölgyi Mária-forrás vize** utólérhetetlen bor-, gyógy- és üdítő-víz. **Kapható minden fűszerkereskedésben** 1 láda 60 félliteres üveggel 9 K. Ezen árban az edény értéke 5 K is benne van. — Mindennemű kérdezősködésre készséggel ad felvilágosítást

a Fürdőigazgatóság.

Feketehegy-fürdő.

Szepes-megyében **vizgyógyintézet és klimatikus gyógyhely.** Merény bányaváros közelében, óriási terjedelmű fenyvesek között. Igó vasuti állomástól jó kocsitton kocsival 2 óra alatt, automobilon, mely naponta háromszor közlekedik, 1 óra alatt érhető el, **évad május közepétől október 1-éig**: elő- és utóévadban a szobák 50%-kal olcsóbbak. Szobaár 1—6 koronáig, napi ételmezés 3:60—5 koronáig, fürdők 5 korona hetenként. Posta, táviró és távbeszélő hivatal helyben. Feketehegy-gyógyfürdőben az összes physikalís-diaetikus gyógyeszközök alkalmaztatnak; nevezetesen: vizgyógymód a legmodernebb alakban, lég- és napkúra, massage és diaetikus gyógmódok mint hizásellenes és hizaló gyógmód, tejkúra, elektrotherapia. Gyógyjavallatok: légzési szervek, az emésztő szervek bajai, idült női bajok, idegbetegségek, konstitutionális bajok és vérkeringési zavarok.

Kezelőorvos 20 év óta **Dr. Bartsch Gusztáv.** A fürdő tulajdonosa **özv. Lomniczy Vilmosné Utódaí,** akik szívesen szolgálnak felvilágosítással és prospektussal.